БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 153 (10521) | 1964 оной июниин 30, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Н. С. Хрущев Норвеги ошохоёо мордобо

СТОКГОЛЬМ, июниин 27. (ТАСС). Швецидэ айлшалжа дүүргээд, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев болон тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд Норвегидэ албанай хэрэгээр айлшалхаяа «Башкири» теплоходто һуугаад мордобо.

Швециин премьер-министр, үндэр тушаалта ноён Т. ЭРЛАНДЕРТА

СТОКГОЛЬМ.

Танай оронһоо мордохо дээрээ би маанадай айлшалан ябаха үедэ халуун дулаанаар угтаһанайтнай түлөө үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб. Танай хүндэшэ орон тухай баяртай һайн дурасхаал хэзээшье мартагдахагүй. Манай хэлэн хэлсээнүүд Советскэ Союзай болон Швециин хоорондохи хани барисаа болон харилсаануудые саашадаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри болохо юм гэжэ найданабди.

Швециин арад зондо, правительствада болон танда өөртэтнай һайн һайханиие хүсэгшэ.

Н. ХРУЩЕВ.

Башкири теплоход дээрэһээ. 1964 оной июниин 27.

Һайн хүршэнэр янзаараа ажаһууха

ОСЛО, июниин 27. (ТАСС). Мүнөөдэр «Арбейдербладет» газетын уншагшадта Н. С. Хрущёвой эльгээһэн амаршалга, мүн Н. С. Хрущёвто болоод совет арадта Норвегиин премьер-министр Э. Герхардсенай зорюулһан амаршалга тус газетэдэ тунхаглагдаа.

„Арбейдербладет“ газетын уншагшадта

Танай газетээр дамжуулан Норвегиин арад зониие үнэн зүрхэнһөө амаршалжа, амгалан һайнаар жаргажа һуухыень хүсэхэ гээшэ намда ехэ баяр баясхалан түрүүлнэ. Хэдэн олон зуун жэлдэ манай оронууд һайн хүршэнэр байжа, эбтэй амгалан һуудаг юм. Совет правительство, манай арад зон хадаа энэ һайн заншалаа мүн саашадаашье хүгжөөхэ уялгатайбди гэжэ тоолоно.

Советскэ Союзай болоод Норвегиин хоорондо экономическа болон худалдаа наймаанай холбоо барисаан урагшатай һайнаар дэлгэрнэ; соёл болбосоролой болон спортын талаар харилсаан бии болонхой; шэрүүн дошхон Хойто зүгэй байгаалиин баялигуудые ашаглаха тушаа манай хани харилсаан үрэтэйгөөр хүгжэнэ. Манай оронуудай хоорондохи хани һайнаар хүршэ һуулга болон бэе бэедээ ашагтай элдэб янзын холбоо барисаан хадаа ондо-ондоо социальна байгуулалтай гүрэнүүдэй эб эетэйгээр зэргэ оршон байха тухай заршамуудай мүнхэ хүсэтэй болон үрэжэлтэй һайн байһаниие эли тодоор гэршэлнэ.

Норвегиин правительствын уряалаар танай орондо айлшалхадаа, ажалда дуратай Норвегиин арад зоной ажаһуудалтай танилсаха, тэндэхи ниитын болон политическэ ажал ябуулагшадтай уулзаха, хоёр талынгаа һонирхожо байһан туйлай шухала асуудалнуудые премьер-министр Эйнар Герхардсентэй болон Норвегиин правительствын бэшэншье гэшүүдтэй зүбшэн хэлсэхэ угаа зохид арга боломжотой байхаб гэжэ найданаб.

Данида болон Швецидэ ябаһанайнгаа һүүлээр, эб найрамдалай болон уласхоорондын аюулгүй байхын түлөө манай оронуудай хоорондохи хани барисаа болон харилсаануудые бэхижүүлгэдэ туһалха гэһэн үнэн сэдьхэлэй халуун хүсэлэнтэйгөөр танай орондо ошохоёо ябанабди.

Уулзатараа баяртай.

Н. ХРУЩЕВ.

Ярууныхидай уусхэлээр

Мүрысэел даа, хүршэнэр!

…нитынгээ адууһа малда жэл …ад соо хүрэхэ тэжээл бэлдэ…н түлөө мүрысэе гэһэн үүс… Яруунын үйлэдбэриин уп…лениин ажалшад гаргаба. Энэ үүсхэлэйудха шанар угаа ехэ. Малаа …ган тобироор ондо оруулха, һү, мяха, нооһо улам ехээр абадаг бо…о гэһэн зорилго урдаа табихатаяа хамта ажахы доторхи арга …омжоёо һайса тооложо үзэхые ярууныхид маанадые уряална.

Бидэ яһала бодожо үзөөбди. Үбһэ хуряалгада бэлэдхэл тухай …удал парткомой заседани дээрэ совхозойнгоо эдэбхитэдтэй хамта …шэн хэлсэхэ зуураа, мүнөө жэлдэ хаанаһаа, хэды шэнээн үбһэ …ряажа абаха арга боломжотой байһанаа һайса тооложо үзөөбди. …игээд байхадаа манай совхозой ажалшад үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө …гынь 130 процент хүрэтэр дүүргэхэ аргатайбди гэжэ шиидхээ. …һанамжа тухайгаа Хориин хүдөөгэй парткомой, үйлэдбэриин уп…лениин дэргэдэ болоһон зүблөөн дээрэ элидхээ һэмди. Удаань …хозой бүхы коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ нарин няг…р зүбшэн хэлсэгдээ, тусхай шиидхэбэри абтаа. Энэ зорилго бо…оор бэелүүлхын түлөө ехэ хөөрэлдөөн ажахымнай алишье отде…нидэ мүнөө үнгэргэгдэжэ байна.

Ямар ушарһаа дулдыдажа иимэ уялга абаха зэргэтэй болообиб? Нэн түрүүлэн үнгэрһэн малай үбэлжэлгэ тушаа нэгэ хэдэн үгэ …даһуу. Сэхынь хэлэхэдэ, энэ үбэлдөө ехэл абирталдаабди. Нёдон…зундаа оройдоол 23.345 центнер үбһэ, зелёнко хуряажа абаа …ди. Энэмнай үбһэ тэжээлэймнай бүхы хэрэгламжые миил 36 про…т хангаа бшуу. Тэжээлээр иимэ дутамаг байһанһаа боложо, үбэл…гын үедэ 200 үхэр, 1500 хонин гарзада ороо.

Энэ жэлэй эрхэ байдал 1963 онойхитой сасуулашагүй. Бай…лиин уларилай һайнһаа боложо, ногооной тараса һураггүй …нөөр ургажа байна. Таряашье мүн лэ һайн һуури табяа. Тии…һээ мүнөө жэлдэ 53 мянган центнер үбһэ, зелёнко хуряажа абаха …татай болонобди. Нэгэдэхи отделенимнай 10.770 центнер үбһэ …шажа абаха даабаритай һаа, 16.152 центнертэ хүргэхэ, 2-дохи …елени түсэбһөө гадуур 800 центнер, 3-дахи — 5510 центнер …һэ һүрилжэ абахань.

Манай совхоз 4889 гектар сабшалантай. Шугы бургааһанда да…ланхай, гандашадаг добуун болон дээрэ газарнууд яһала бии. …дань хаягдадаг байһан горитой сабшалан мүнөө жэлдэ ногоогоор …н боложо байнхай. Тиихэдэ сабшалангайнгаа ургаса дээшэлүүл…н тула энэ хабартаа нилээд ехэ юумэн хэгдээ ха юм даа. 2500 …р утатай ханааб шэнээр татагдаа, 3 километр тухай хуушан ха…б заһагдаа. Гадна намагтай газар хатаахын тулада 5 километртэ …ааб малтагдаһан байха. Иигэжэ 2398 гектар сабшалан нэгэ да…н, 1133 гектар хоёрдохёо уһалагдаһан, сабшалан дээрэ 4200 тон…шэбхэ гаргагдажа тараагдаһан бэлэй. Үшөө тиихэдэ Хужартын, …уртайн адагай сабшалан дээрэ 80 центнер аммиачна селитрэ …агдаһан байха.

Нёдондо үбһэ сабшалганда ехэ хожомдожо ороо һэмди. Июлиин …-һаа гараар, 20-һоо морин косилкаар, табан хоног һүүлдэнь, …кторай косилкаар ногоогоо сабшажа захалһан бэлэйбди. Харин …нөө жэлдэ бүри июлиин эхеэр гар хажууршад сабшаландаа гара…нь. Эдэнэр 600 гектар сабшалангай үбһэ хуряаха даабаритай.

Үбһэ хуряалгада хэрэгтэй болохо техникэ, зэр зэмсэг, жэжэ гар …эгсэлнүүд бэлэн болонхой. Тэжээл бэлэдхэл дээрэ тракторна 27, …рин 34 косилка, тракторна болон морин 50 тармуур, навесной волокуша, үбһэ һүрилдэг хоёр түхеэрэлгэ хэрэглэгдэхэ байна. …гэдэхи, хоёрдохи отделенинүүдэй ехэнхи үбһэн тракторай шарга …рэ һүрилэгдэхэ. Тиигэжэ 150 шарга хэгдэнхэй, үшөө хэгдэхэшье …йна. Үбһэ хуряалгын түсэбэй ёһоор энэ хүдэлмэридэ 250 хүн, …0 мори унаа табигдаха. Энэ хүсөөр үбһэ хуряалгын ехэнхи хү…лмэри таряа хуряалгын эхилтэр дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Энэ бүхы хүдэлмэри звенонуудые эмхидхэхэ гуримаар …хилэгдэхэ. Урдань үбһэ хуряалга дээрэ томо звено, бригадануу…е эмхидхэдэг байгаабди. Ажалай иимэ эмхидхэл, манай һанахада, …агүй. Хүнэй болон техникын хүсэн тон хангалтагүйгөөр ашаглаг…даг һэн. Тиимэһээ мүнөө жэжэхэн звенонуудые байгуулхамнай. …гөөр сүм оньһожоруулагдаһан звенонууд томошог байха. Иимэ …ёр звено эмхидхэгдэхэнь (2-дохи, 3-дахи отделенинүүдтэ). Тэдээн… табан трактор, мүн хэрэгтэй болохо бүхы оньһон зэмсэг үгтэхэ …йха. Тиимэ звено бүхэндэ 13 хүн хүдэлхэ. Тиихэдэ хүсэд оньһо…руулагдаагүй (үбһэ һүрилэлгэ гараар хэгдэхэ) 11 звено, юрын 8 …ено совхоздомнай бии болгогдобо.

Звено бүхэн тус тустаа участогуудые даажа абанхай, тусхай …абаритай. Ажалай түлөөһэн абтаһан үбһэнэй хэмжээгээр түлэг…хэ байна. Харин түсэбһөө гадуур тэжээл хуряаһан звеногой гэ…үүдтэ нэмэлтэ түлбэри үбһөөрнь үгтэхэ ёһотой. Мүрысөөнэй гу…май ёһоор ажалай дүн 10 хоног бүхэндэ нэгэ дахин согсологдо…. Мүрысөөндэ илаһан отделени, звено бүхэндэ дамжуулгын Улаан …г, вымпел мүнгэн шантайгаар барюулагдаха зэргэтэй. Үлэмжэ …йн амжалта туйлаһан хүдэлмэришэд мүн лэ шанда хүртэхэ юм.

Ярууныхидай үүсхэлые дэмжэн, өөһэдөө иимэ харюусалгатай …лга абаад байхадаа, хэлэһэндээ хүрэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа …еүүлхэ зэргэтэйбди. Илангаяа тэжээл бэлэдхэхэ бүхы хүдэлмэриие …хим шанартайгаар бүтээхэ гэжэ оролдохобди. Энэ ушарта арадай …нагшад ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Гадна хуряалгын үедэ дирек…р, партком, профсоюзай рабочком саг үргэлжын хиналта байгуул…а, энэ шухала хэрэгэй ябасые ходо хэлсэхээр шиидэнхэй.

Иигэжэ совхозоймнай бүхы ажалшад ниитынгээ адууһа малда …рдам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө социалис мүрысөө …лгэрүүлэе гэһэн ярууныхидай үнэтэ уряае тон хүндэтэйгөөр дэм…ооэ.

Зай иигээд лэ энэ мүрысөөндэ бидэшье эдэбхитэйгээр оролсобо …эшэбди. Мүрысэел даа, хүршэ ярууныхид!

А. МИШАРИН,
…риин үйлэдбэриин управлениин Хүрбын совхозой директор.

ХОНИ ХАЙШАЛАЛГА ТҮЛЭГ ДУНДАА

Граммшье нооһо гээнгүйгөөр абажа, гүрэндэ худалдаха түсэбөө болзор соонь дүүргэе!

УРИЛДАН АЖАЛЛАХАДА УРМАТАЙ

Ехэ мэшээгүүд соо юумэ хэжэ, өөдэнь тэбхышэтэр ашаалһан автомашинанууд Хяагтаһаа Улаан-Үдэ ородог дардам харгыгаар хойно хойноһоо гүйлдэнэ. Энэмнай Хяагтын үйлэдбэриин управлениин колхоз, совхозууд хонидойнгоо нооһо хайшалжа, ажахын баялиг — «сагаан алтаяа» гүрэндөө худалдажа, тушаажа байна гээшэ.

Үбэр-Зөөхэйн «Эрдэм» колхозойхид управлени дотороо эгээн түрүүлэн хонидойнгоо нооһо хайшалжа захалаа юм. Эндэ түрүүшын үдэрһөө эхилжэ 40 машинкатай 2 агрегат нэгэшье һаадтүйгөөр хүдэлжэ, эхилһэнһээ хойшо 9300 хонидой нооһо абаад байна. Колхоз мүнөө түрүүшынгээ хэдэн арбаад центнер нооһо Улаан-Үдын нооһо сэбэрлэн угаадаг фабрикада ашажа ябуулаа. Хайшалагшадай дунда тэндэхи һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад Таня Аюрова, Маша Дансарунова, Амгалан Цыбендоржиев гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр бүри нёдондо хонидой нооһо хайшалалсажа, нилээд дүршэл шадабаритай болоһон юм. Эдэ басагад, хүбүүд үдэрэй 70 килограмм хайшалжа тушааха нормотой аад, ходо 85—90 килограмм эрхим шанартай нооһо тушаана. Артелиинхид бүхы 15,5 мянган хонидойнгоо нооһо үбһэндэ ороходоо урда, июлиин 1-дэ хайшалжа дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Мүн Загастай нютагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хонин ажалдахи «ургаса хуряалга» баһал урагшатай һайн ябана. Колхоздо нооһо хайшалалгын оньһожоруулагдаһан 4 агрегат гэхэ гү, али хамта 72 электрохайша һаадгүй хүдэлнэ. Дүршэлтэй механизатор Н. Галдановай хүтэлбэрилдэг Ахара гэжэ газартахи агрегат үсөөхэн үдэр соо 5500 гаран хонидой нооһо хайшалба. Олон жэлдэ хонидой нооһо абажа, нилээд дүршэһэн хайшалагша Л-Х. Гомбожапова үдэртөө 70 килограмм нооһо абаха даабаритай аад, зарим үдэр 100—103 килограмм хүрэтэр хайшалжа тушаана. Залуу хайшалагша З. Батуев баһал үдэр бүхэндэ олохон хонидой нооһо абажа үрдидэг. Эндэ олонхи хайшалагшад түрүүшынгээ жэл оренбургынхидай онол арга шудалаад, ажалайнгаа бүтээсэ эрид дээшэлүүлэнхэй.

— Урдынхидаал хонидой хүл уяжа, носолдожо байһанда орходоо, оренбургын аргаар хайшалхада һураггүй түргэн, нооһоншье шанартайгаар абтана,— гэжэ агрегадай начальник Н. Галданов хөөрэнэ.

Бүхы 22 мянган хонидойнгоо нооһо богони болзорто, эрхим шанартайгаар хайшалжа дүүргэхын тула Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени, партком агрегат, хайшалагша бүхэнэй хоорондо социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэнэ. Мүрысөөнэй дүн табан хоног бүхэндэ гаргагдажа, түрүү һуури эзэлһэн агрегадта улаан тугхан, 15 түхэриг мүнгэн шан үгэнэ. Харин эрхимлэжэ гараһан хайшалагшадта тус тустань (нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи һууряар) 3—5 түхэриг шан барюулагдана. Урилдан мүрысэжэ хүдэлхэдэнь урматай, ажалыньшье бүтэсэтэй байна бшуу.

Хяагтын совхозой 2-дохи отделенидэ хонидой нооһо хайшалалга баһал муу бэшээр ябана.

Иигэжэ управлениин ажахынууд «сагаан алтан» баялигаа хуряажа, Эхэ орондоо элбэгээр үгэхын түлөө тэмсэнэ. Эндэхи колхоз, совхозууд бүхыдөө 260 мянган хонидые түргэнөөр хайшалжа, хамта 7125 центнер нооһо гүрэндөө тушааха, худалдаха зорилготой.

Б. ЦЫБЕНДОРЖИЕВ,
«Ленинэй туг» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Аргань шэнэ — бүтээсэнь ехэ

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Манай Анаагай совхоздо 11 мянга 300 гаран хонидой нооһон хайшалагданхай. Нооһо хайшалагдашадай дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Совхозой фермэнүүдээр 7 агрегат ажалладаг. 158 хайшашад хабаадана. Тэдэнэй олонхинь даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг.

Нооһо хайшалгые богони болзорто дүүргэхын тулада оренбургынхидай арга хэрэглэжэ байнхай. Мүнөө 6 хүн энэ аргые бэрхээр шудалаа. Республика дотороо мүрысөөндэ хабаададаг суута хайшашан Галина Доржиева өөрынгөө дүй дүршэл харуулан, ажаллажа байна.

Д. ДАМДИНОВ,
совхозой экономист.

Түргөөр, шанартайгаар!

ЯРУУНА. Ажалай хаһа үглөөгүүр эртэ ороно. Агрегадай начальник Эрдэни Чимитов нооһо хяргадаг машинануудаа бэлэн болгоод, хайшашадта барюулаа. Иигэжэ нооһо хайшалалга эхилшэбэ.

Түргөөр, шанартайгаар! «Сагаан алта» хуряалгада хабаадагшад иимэ зорилго урдаа табинхай. Тэрэнээ бэелүүлнэшье. Хайшашад Д. Цыденжапова, Д. Раднаева, Д. Ринчинова, Ц. Жанаева, Г. Хамаганова гэгшэд халаан соогоо 28—30 хонидой нооһо хайшалжа, даалгабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. «Победа» колхозойхид июлиин 1 болотор нооһо хайшалалгаяа дүүргэхэ зорилго табинхай.

Ц. БАЗАРСАДУЕВ.

ЗЭДЫН АЙМАГ ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ, ҮНДЭГЭ, НООҺО ХУДАЛДАХА ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭ

Июниин 27-до манай Зэдын аймагай малшад гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ, нооһо худалдаха, тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Ажахынууднай түсэбэй ёһоор 36070 центнер һү оруулха аад, хамта 36985 центнер һү худалдаһан байна. Энэ һарын дууһатар түсэбһөө гадуур үшөө 2100 центнер һү тушааха юм.

Мяха тушааха хахад жэлэй даабаришье баһал үлүүлэн дүүргэгдэз. Аймагай колхоз, совхозууд 9995 центнер мяха бэлэдхэлэй пунктда оруулаа. Мүн 885 мянган үндэгэ тушааха аад, мүнөө 1 миллион 30 мянган үндэгэ оруулба. 2132 центнер нооһо худалдажа, түсэбөө мүн лэ 33 центнерээр үлүүлэз.

А. БАДИЕВ,
Зэдын хүдөөгэй парткомой секретарь.
В. ЛЫСОВ,
Үйлэдбэриин управлениин начальник.
А. ПОТЕПАЛОВ,
аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

1

2

Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикада колхоз, совхозуудһаа асарагдаһан хониной нооһон элбэгээр тушаагдана. Тиимэһээ тус предприятиин үйлэдбэридэ эгээл харюусалгатай хаһа оронхой. 1-дэхи зураг дээрэ (зүүн гарһаа): фабрикын зоотехник Г. Н. Киселева нооһо сортолон илгаха талаар залуу хүдэлмэришэдтэ заабари үгэжэ байна. 2-дохи зураг дээрэ: техник лаборант Л. М. Кобелева нооһоной шанар шалгажа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЮУН ПЭГШЫНЭБ? Свёклын орондо буртаг үбһэн

Мүндаргын хормойдо саахарай свёкло тарижа үзэе, оролдожо ургуулха байхабди гэжэ «Маяк» колхозойхид шиидэһэн гэхэ. Тиигээд удаан ухаалдижа, саг үнгэргэжэ байнгүйгөөр 20 гектарта энэ ургамал заабариин ёһоор тариһан байгаа.

Тэрэ гэһээр саахарайнгаа свёкло тариһанаашье, болиһоноошье мартажархёо шахуу. Иимэ байдалыень һамбаашалһан юумэдэл, элдэб буртаг үбһэн урилдан гаража, улам бүри үдхэрэн бөөгнэржэ, свёклыень һалгаахаяа байна. Энээн тухай мэдэжэ байһан тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд бодото хэмжээ абанагүй, «бүри шухала ажалдаа» диилдэшөөбди гээд, хэрэглээшэгүй болоод ябасагаанад. Зурууд хоорондын элдүүрилгэшье эндэ хэхэ, гексахлоран сасахашье арга бии. Хэрэгтэй машинашье баһал байха.

Артелиин дарганар хэды болотор хэрэгсээнгүй ябаха юм ааб, бү мэдэе. Ехэл гайхалтай болоод байна.

А. АРЗУХАЕВ.

Түнхэн.

Норвегидэ айлшалан ерэхыетнай уринабди!

Премьер-министр Никита Хрущёв болон хамта ябалсаһан бүхы хүнүүдые Норвегидэ айлшалан ерыт!—гэжэ үнэн зүрхэнһөө уриналди гэжэ хэлэхэ байнабди. Мүн тиихэтэй хамта совет арадта амар мэндэ хүргэнэбди.

Бидэнэр норвегеэрхин ажал хэхэ болон ажаһууха эрхэ байдалай хододоо һайжаржа байхаар тиимэ общество Норвегидэ байгуулхын тулада өөһэдынгөө зангаар ажаллажа байнхайбди. Премьер-министр Хрущёвто болон бэшэшье совет айлшадта орон нютагаа ехэл дуратайгаар харуулхабди. Норвеги харахадаа, тэдэнэр һайхашааха байха, эндэ айлшалан ерэһэндээ ханаха байха гэжэ найданабди.

Мүн тэрэшэлэн энэ айлшалга хадаа хоёр орондомнай туһа хүргэжэ, бодото аша үрэ асарха байха гэжэ найданабди. Норвегиин болон Советскэ Союзай хоорондохи хүршэ һууһан һайн хани харилсаан улам бэхижүүлэгдэхэ гэжэ тусгаар ехэ найдабаритай байнабди. Мүн баһа, Дани болон Швецидэ айлшалан ябаһандал адли, Норвегидэшье ерэһэн айлшалалга уласхоорондын харилсаанай, мүн бата бэхи эб найрамдалай хэрэгтэ аша туһа үзүүлхэ юм гэжэ этигэжэ найдажа байнхайбди.

Эйнар ГЕРХАРДСЕН.

Индонези соогуур ябажа үзэхэеэ мордобо

ДЖАКАРТА, июниин 27. (ТАСС). Мүнөөдэр СССР-эй Верховно Соведэй делегациин бүлэг гэшүүд: А. И. Микоян, С. П. Павлов, М. Ю. Салам-Заде, К. Мартузаева гэгшэд орон соогуур ябажа үзэхэеэ мордобо. Тэдэнэр Сурабайда, Бали аралда, Бандунгта ошожо үзэхэ юм.

СПЯ-гай делегаци Советскэ Союз ерэхэнь

ТОКИО, июниин 27. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай уряалаар СПЯ-гай генеральна секретарь Томоми Нарита түрүүтэй Японой социалис партиин делегаци Советскэ Союз ошохоёо мүнөөдэр «Григорий Орджоникидзе» теплоходоор мордобо.

Иокогама портдо тус делегациие парламентын депутадууд, СПЯ-гай элитэ ажал ябуулагшад, Японой профсоюзуудай болон залуушуулай түлөөлэгшэд мордохуулба.

Италиин партизанууд Москва ерэбэ

МОСКВА, (ТАСС). Дайнда хабаадаһан хүнүүдэй советскэ комитедэй уряалаар Италиин партизануудай национальна ассоциациин (АНПИ) делегаци һаяхан Москва ерээ. Тус ассоциациин президент, Италиин партизануудай эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй баатар, Италиин республикын парламентын гэшүүн Арриго Болдрини делегациие толгойлно.

Дайнда хабаадаһан хүнүүдэй советскэ комитедэй президиумэй түрүүлэгшын орлогшонор генерал-лейтенант С. С. Шатилов болон А. С. Никитин, комитедэй харюусалгата секретарь Советскэ Союзай Герой А. П. Маресьев болон бусад Беллорусска вокзал дээрэ айлшадые угтаа.

МОСКВАГАЙ ЭДИР ЗАЛУУШУУЛ ҺАЙНДЭРЛЭБЭ

…юниин 27-до Московско радиогоор ханхинан …һэн дамжуулганууд хадаа Москвада совет …уушуулай һайндэрлэжэ эхилһэнэй дохёо тэмдэг …һон юм.

…ийслэл хотын Комсомольско проспект болон …сомольско талмайшад улаан транспарантнуу…р шэмэглэгдэнхэй. Эндэхи соёлой ордонууд …н сэсэрлигүүд хуу баран залуушуулда үгтэн… Ниислэл хотын комсомолой түлөөлэгшэд, …КСМ-эй районно комитедүүдһээ гараад, һүр…халанта жагсаалаар Москвагай үйлсэ гудамжа…даар ябажа гараа. Тиигээд тэдэнэр Улаан тал…й дээрэ сугларба. Эртэ урдын энэ талмай мүнөө… эдир шарайтай харагдана.

…үнөөдэрэй һаруул һайхан ажабайдалай түлөө, үглөөдэр улам ехэ баяртайгаар жаргахын түлөө түрэл Коммунис партидаа, Совет правительстводаа, бүхы арад зондоо үшөө дахин халуун баясхалан хүргэхэеэ эдир залуушуул эндэ ерэнхэй.

6 мянган хүбүүд, басагад жэргэр тэгшэ жагсаалтайгаар В. И. Ленинэй мавзолей тээшэ хараад зогсобо. Газар дэлхэй дээрэ эгээн хүндэтэ хүнэй — Ленин багшын нэрэ алдар аба баабайнарыемнай, үбгэ эсэгэнэрымнай баатаршалгада зоригжуулаад, мүнөө совет ороной залуу үетэниие коммунизмын нарата һайхан орьёл өөдэ уряална. Комсомол гээшэ мүнөө аяар дүшөөд жэл соо Ленинэй нэрэ нэрлүүлжэ ябанхай. Эдиршүүлэй һайндэртэ революциин болон ажалай үнинэй баатарнууд ерээ.

Владимир Ильич Лениндэ залуушуулай хизааргүй инаг дуратай байһаниие мэдүүлхын тулада, ниислэл хотын 17 районно комсомольско эмхинүүдэй түлөөлэгшэд мавзолейн табсан дээрэ сэсэгүүдые асаржа табяа.

«Коммунис бригаднуудай маршын» аялга ханхинан зэдэлнэ. Комсомолшууд энэ дууе үргэжэ абаһан бэсэрээ Кремлиин үүдэнүүд тээшэ шэглэн ошобо.

Съездүүдэй ордон соо болоһон эдиршүүлэй һайндэр согтой солбон дуунуудые зэдэлүүлэн, зол жаргал эдлэһэн урин илдам шарайнуудые харуулан, улаан тугуудые намилзуулан үнгэрөө.

Совет хүбүүд, басагад өөһэдынгөө һайндэртэ хилын саанадахи хани нүхэдөө—Москвагай дээдэ һургуулинуудта һурагшадые уриба.

Һайндэрэй баярай суглаае комсомолой Московско горкомой секретарь Б. Пастухов нээһэн байгаа. Ниислэл хотын коммунистнуудай үмэнэһөө партиин Московско горкомой секретарь Р. Ф. Дементьева хүбүүд, басагадые амаршалаа.

Коммунизм байгуулжа, тэрэниие нюдөөрөө үзэхэ хүнүүд хойно хойноһоо һубарин, энэ ордоной түүхэтэ трибуна дээрэ гаража, үгэ хэлэнэ. № 901 тусхай барилгын поездын комсомольско организациин секретарь Валерий Велимицин ниислэлэй залуу хүдэлмэришэдэй һанал бодол элирхэйлэн мэдүүлээ.

Альга ташалгын үшөө замхаадүй байтар, эндэхи угаа ехэ экран дээрэ кинокадрнууд харуулагдажа эхилээ. Тиигээд комсомолшуудай бүтээһэн ажал хэрэгүүдэй домог сооһоо абтаһан кинодокументнүүдые харуулжа байха хоорондо студентка басаган Татьяна Калинина, комсомолой хуушанай гвардиин гэшүүдэй нэгэн поэт Александр Безыменский, армиин залуушуулай түлөөлэгшэ ефрейтор В. Яровиков гэгшэд халуун хурса үгэнүүдые хэлээ.

Совет залуушуулай һайндэртэ зорюулагдажа, Съездүүдэй ордон соо болоһон баярай суглаан айхабтар ехэ концертээр дүүрээ.

З. ХРОМОВА, В. ЧАНТУРИЯ,
(ТАСС-ай тусхай корр.).
Москва, июниин 27.

СОЦИАЛИС ХУУЛИ ЁҺО НАРИНААР САХИХА

Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдэй шухала үүргэ

А. У. ХАХАЛОВ,
Буряадай АССР-эй Верховно Советэй
Президиумэй Түрүүлэгшэ

КПСС-эй XX, XXII съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон Коммунис парти, Советскэ правительство хадаа ажахын-эмхидхэлэй, культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри архилдэг, манай орондо коммунис байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр туһалдаг социалис хуулиие саашадань бэхижүүлхэ, ёһо гуримые нарижуулан һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые шууд сэхээр бэелүүлдэг байна.

Энэ хэрэгтэ ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүд, тэдэнэй гүйсэдхэхэ органууд ехэ, шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Тэдэнэр ниитын болон гүрэнэй ёһо гурим, гүрэнэй эмхи зургаануудай, кооперативна болон ниитын организацинуудай, тэрэшэлэн гражданинуудай эрхые сахин хамгаалха хэрэгые хангаха, социалис хуули ёһо али болохоор эбдэдэг ябадалтай эбсэшэгүй тэмсэл хэхэ, мүн совет хуули ёһые, социалис бүлгэмэй гуримые хүндэлдэгөөр, наринаар сахидагаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ үүргэтэй.

Ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ хүдэлмэриингөө онол аргые хододоо нарижуулан һайжаруулдаг, саг үргэлжын комиссинууд болон депутадуудта түшэглэдэг, олониитэ ажалшадай эдэбхи хэшээлые хүгжөөдэг, тэдэнэй сэгнэшэгүй ехэ туһаламжые шадамараар хэрэглэдэг байгаа һаа, нютагай советскэ органууд эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар һайн үрэ дүн туйлажа шадаха байна.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй (1962 он) шиидхэбэриин ёһоор Советүүд үйлэдбэриин шэнжэ баримталан хубилгагдаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо республикын нютагай Советүүдэй хүдэлмэри али бодо һайжараа. Хүн зоной культурно-ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха, арадай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын органуудай, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, ажаһуудалай талаар хангалгын предприятинуудай, культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэри һайжаруулха, гэр байра, культурно-ажаһуудалай байшангуудые бариха, городуудые, хүдэлмэришэнэй посёлогуудые, хүдөө тосхонуудые болбосон зохид тухэлтэй болгохо, ногооруулха асуудалнуудта Советүүд ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Арадай дружинанууд, нүхэдэй сүүдүүд, пенсионернүүдэй, эхэнэрнүүдэй советүүд гэхэ зэргын ажалшадай үүсхэлээр байгуулагдаһан организацинуудта нютагай Советүүд бүри ехээр анхарал хандуулдаг болоо. Ниитын гурим сахихын түлөө, хулиганууд, архиншад, хубалза зайгуулнууд болон обществодо харша бусад этэгээдүүдтэ эсэргүү тэмсэлые тэдэнэр эдэбхитэйгээр эмхидхэнэ, социалис хуули ёһо саашадань бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые үргэнөөр бэелүүлнэ.

Республикын нютагай Советүүд ажал хүдэлмэреэ саашадань һайжаруулха, нарижуулха бүхы арга боломжотой. Ушарынь, Советүүд 7300 гаран депутадтай, 5600 депутат болон 9 мянга шахуу эдэбхитэдые нэгэдүүлдэг 920 саг үргэлжын комисситай. Хүн зоной үүсхэлээр байгуулагдаһан организацинуудай олон тоото түлөөлэгшэд ниитынгээ уялга дүүргэлтэ болгон түлөөһэгүйгөөр, һайн дураараа Советүүдэй хүдэлмэри дүүргэлсэдэг.

Социалис хуулиин болон ниитын гурим сахилгын талаар бүхы городуудай, аймагуудай, районуудай Советүүдэй, дииланхи олонхи сельскэ, сомоной, поселково Советүүдэй дэргэдэ байгуулагдаһан саг үргэлжын комиссинууд нютагай Советүүдэй найдамтай туһалагшад байһанаа харуулаа. Эдэ комиссинуудта 800 гаран депутат, 1700 гаран эдэбхитэд нэгэдэдэг. Эдэнэй нилээд олонинь Советүүд болон тэдэнэй гүйсэдкомуудта горитой туһаламжа үзүүлдэг юм.

Городуудай, аймагууд болон районуудай Советүүдэй дэргэдэ захиргаанай комиссинууд байгуулагдаад хүдэлмэрилжэ байдаг. Зарим аймагууд болон районуудта хоёр хоёр иимэ комисси бии.

Совет хуулинуудые наринаар, шууд сэхээр дүүргэлтэ болгодогоор, социалис зөөридэ гамтайгаар хандадагаар, гүрэнэй болон ниитын уялгые үнэн сэхээр дүүргэдэгээр, гражданинуудай эрхэ болон нэрые хүндэлдэгөөр гражданинуудые хүмүүжүүлхэ гээшэ эдэ комиссинуудай гол зорилго болоно. Захиргаанай комиссинууд ажал ябуулгаяа эрхилхэдээ олониитэ эдэбхитэдтэ түшэглэдэг, тэдэндэ гүйсэдкомуудай зүгһөө үдэр бүриин анхарал хандуулагдадаг байхада, өөһэдтөө даалгагдаһан зорилгонуудые һайнаар дүүргэнэ гэжэ ажабайдал харуулна. Улаан-Үдэ, Закаменск городуудай Загарайн промышленна районой, Кабанскын, бусад зарим аймагуудай захиргаанай комиссинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл энээн тухай гэршэлжэ үгэнэ. Ниитын гурим сахиха, жаяг журам бэхижүүлхэ, олониитые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар арадай һайн дуранай дружинанууд, нүхэдэй сүүдүүд ехэ хүдэлмэри хэнэ.

Гэхэтэй хамта, зорилгонуудаа шиидхэхэ, тусхайлбал, социалис хуули болон ниитын гурим сахиха талаар нютагай Советүүдэй хүдэлмэридэ горитой дутуунууд бии.

Социалис хуули ёһо саашадань бэхижүүлхэ гол эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, энэ хэрэгтэ совет органууд үдэр бүриин анхарал хандуулха ёһотой гэжэ мэдээжэ. Гэхэтэй хамта, гүрэнэй аппаратта хуули ёһо наринаар сахихын хойноһоо нютагай Советүүдэй гүйсэдкомууд үдэр бүриин хиналта үшөөл хэдэггүй байна. Тэрэ байтагай, зарим, тэрэ тоодо районууд болон городуудайшье Советүүдэй гүйсэдкомууд хуули сахихын хойноһоо хинажа байхын орондо, тэдэниие өөһэдөө эбдэдэг, хуулида тааруугүй, гражданинуудай эрхые хэрэгсээгээгүй шиидхэбэринүүдые баталан абадаг байха юм.

«Захиргаанай талаар яла тоходог ябадалые саашадаа хизаарлаха тухай СССР-эй, РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Советүүдэй Указууд 1961, 1962 онуудта гараһан байгаа. Ёһо гурим сахяагүйн түлөө яла тохожо, захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулха шиидхэбэри нютагай Советүүдэй, гүйсэдкомуудайнь гаргаха эрхэ эдэ Указуудаар наринаар тодорхойлогдонхой. Гэхэтэй хамта, Захааминай городской, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй аймагуудай Советүүд өөһэдынгөө шиидхэхэ эрхэгүй асуудалнуудаар гражданинуудта яла тохохо гэһэн шиидхэбэринүүдые нёдондо гаргаһан байгаа.

Хёотой, хүнэй болон адууһа малай халдабарита үбшэнүүдтэй тэмсэхэ гурим имагтал сахяагүй байһан энэ гурбан ушарта захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулха шиидхэбэринүүдые городской, аймагай болон районой Советүүдэй гүйсэдкомууд хуулиин ёһоор гаргаха эрхэтэй юм. Үлэгшэ ушарнуудтань зохихо Советүүд өөһэдынгөө нэрэһээ шиидхэбэри гаргаха зэргэтэй. Тиихэдэ эдэ ушарнууд хуулиин ёһоор хараалагдаһан, угыньье һаа нютагай эрхэ байдал хараада абалсан шиидхэбэри гаргахань шухала болоһон байха ушартай. Хуулиин эдэ эрилтэнүүдые сахидаггүй ушар Кабанскын, Баргажанай аймагуудай, Прибайкалиин районно, Гусиноозерско городской Советүүдэй гүйсэдкомуудай хүдэлмэридэ үзэгдэдэг байгаа.

Баргажанай, Хойто-Байгалай аймагуудай, Гусиноозерско городской Советүүдэй гүйсэдкомуудай хүтэлбэрилэгшэд хүсэндөө байхаяа болиһон хуулинуудые урдаа барин, гражданинуудые захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулжа, нэгэ һара хүрэтэр болзортойгоор заһан заларуулха хүдэлмэридэ тэдэниие ябуулха гэһэн шиидхэбэриин проектнүүдые Советүүдэйнгээ сессинүүдэй, мүн гүйсэдкомой заседанинуудай үзэмжэдэ табиһан байха юм. Захиргаанай талаар эрхэтэдые хэһээхэ иимэ хэмжээн үшөө 1961 ондо болюулагдаһан байгаа бшуу. Дурсагдаһан Советүүдэй гүйсэдкомууд мүнөө хүсэндөө байһан хуулинуудые мэдэдэггүй, хуулинуудые шэнжэлдэггүй, тиимэһээ тэдэниие наринаар сахихын орондо, өөһэдөө эбдэдэг гэжэ дурсагдаһан баримтанууд гэршэлжэ үгэнэ.

Захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулха шиидхэбэринүүдые нютагай Советүүдэй, тэдэнэй гүйсэдкомуудай гаргахадаа социалис хуулиие сахидаггүй байһан баримта тухай асуудалые республикын Верховно Советэй Президиум 1963 оной июлиин һүүл багаар хаража үзэһэн юм. Эдэ шиидхэбэринүүдээ хубилгажа, хүсэндөө байһан хуулинуудтай тааруу болгохыень аймагууд, районууд болон городуудай бүхы Советүүдэй гүйсэдкомуудта дурадхаһан тогтоол Президиум баталан абаһан байгаа.

Тус тогтоолые хүтэлбэри болгон, нютагай Советүүдэй гүйсэдкомууд хуулиие сахингүйгөөр гаргагдаһан шиидхэбэринүүдые хубилгаха талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаа. Гэбэшье зарим газарта энэ хүдэлмэри эсэстээ хүрэтэр дүүргэгдээгүй байха юм. Тэрэ байтагай урда тээхи алдуу эндүүнүүд зарим гүйсэдкомуудай хүдэлмэридэ дахяад дабтагдана. Жэшээлхэдэ, «Аймаг дотор санитарно-гигиеническэ байдал һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Найман жэлэй бүгэдэ ниитын уялгата һуралсал тухай хуулиие сахяагүй хүнүүдые захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулха тухай», «Аймаг дотор тарималмодонуудые хамгаалха тухай» шиидхэбэринүүдые Ахын аймагай Советэй сесси энэ жэлэй апрельдэ баталан абаад, нютагай газетэдэ толилһон байха юм. Тиихэдээ үни хада болюулагдаһан хуулиие урдаа бариһан байна. Эдэниие дүүргэлтэ болгоогүй хүнүүд захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулагдажа, яла түлэхэ гү, али нэгэ һара хүрэтэр болзороор заһан заларуулха хүдэлмэри хэхэ гэжэ тогтоогдоһон байгаа. Эдэ хуули бусын шиидхэбэринүүдыень республикын Верховно Советэй Президиум болюулаад, энээн тухай аймагайнгаа хүн зондо мэдээсэхыень аймгүйсэдкомдо дурадхаа һэн. Улаан-Үдын аймгүйсэдком (гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шикуло) зольбо нохойнуудтай тэмсэхэ тухай асуудалаар мүн лэ нимэрхүү, алдуутай шиидхэбэри гаргаһан байха юм.

Сэлэнгэ, Зэдэ мүрэнүүдтэ, тэдэнэй аса һалаануудта загаһа бариха гурим тухай шиидхэбэри Зэдын аймагай Советэй гүйсэдком (гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Потепалов) һаяхан гаргаад газетэдэ толилоо. Эдэ гуримуудые сахяагүйшүүл захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулагдаһаа гадна, уголовно харюусалгадашье хабаадуулагдажа болохо гэжэ хараалагдаһан байгаа. Хуулида тон харша энэ шиидхэбэри дары болюулагдаһан байна.

Ниитын гурим, ой модо болон тарималмодо хамгаалха талаар, тэрэшэлэн колхозно дэлгүүр дээрэ наймаа хэхэ талаар гурим тодорхойлһон шиидхэбэри Гусиноозерско горгүйсэдком (гүйсэдкомой урдын түрүүлэгшэ нүхэр Иванов) гаргаһан, эдэ гуримуудые сахяагүй эрхэтэдтэ зэмэ тохохо хэмжээнүүдые тодорхойлһон байгаа.

Яахадаа иимэ шиидхэбэринүүд зоргоондоо абтанаб: горгүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд совет хуулинуудые мэдэнэгүй гү, али тэдэниие хүтэлбэри болгохые хүсэдэггүй гү? Хуулида харша эдэ шиидхэбэринүүдыень республикын Верховно Советэй Президиум болюулаа.

Баһа нэгэ жэшээ дурдая. Хуулиин наһа хүсөөгүй үхибүүдэй хэрэгүүдые хараха комисси тухай Дүримые РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум баталһан байгаа. Тиимэһээ ниитын газарнуудта үхибүүдэй бэеэ абажа ябаха гурим, тэдэниие сахяагүйн түлөө захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулха хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэринүүдые нютагуудта гаргаһанай хэрэггүй болоо. Гэбэшье Захааминай городской Совет (гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Садовская) тус асуудалаар энэ жэлдэ шиидхэбэри гаргаад, гэрэниие сахяагүйшүүлдэ 20 хүрэтэр түхэригэй яла тохогдохо гэжэ тогтооһон байха юм.

Иимэ хуули бусын «уялгата» шиидхэбэринүүдые гаргадаг баримтанууд зарим сельскэ болон поселково Советүүдтэ дэлгэржэ байһан ушар һанаа зобоонгүй байжа шадахагүй болоно. Жэшээлхэдэ, Загарайн промышленна районой Онохойн поселково Советэй гүйсэдком зольбо нохойнуудтай тэмсэхэ тухай асуудалаар шиидхэбэри гаргаад, энэ шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгоогүйшүүл захиргаанай талаар харюусалгада хабаадуулагдажа, 15 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ гү, али нэгэ һара хүрэтэр болзороор заһан заларуулха хүдэлмэри хэхэ гэжэ поселогойнгоо газар дээрэхи бүхы эрхэтэдтэ уридшалан һануулһан байха юм.

Колхозно дэлгүүр дээрэ хүн зоной худалдадаг бүхы хүдөө ажахын продуктнуудай дундуур сэнгые тогтооһон шиидхэбэри Усть-Баргажанай поселково Советэй гүйсэдком гаргаһан байгаа. Энэ шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгоогүйшүүлдэ акт бэшэгдээд, поселково Советэй гүйсэдкомдо үгтэхэ гэжэ хараалагдаһан байха юм. Мүн лэ иимэ шиидхэбэри Баргажанай сельскэ Советэй гүйсэдком гаргаа. Эдэ шиидхэбэринүүдэй хуули бусын байһаниинь элитэ. Колхозно дэлгүүр дээрэхи сэнгүүдые совет органууд албадан захиржа гуримшуулха эрхэгүй юм.

Үхибүүнэй түрэхэдэ хаһа саг соонь бүридхэлдэ оруулаагүй байһанайнь түлөө эрхэтэдтэ яла түлүүлхэ шиидхэбэринүүдые дурсагдаһан Советүүдэй гүйсэдкомууд гаргаһан байгаа. Теэд захиргаанай талаар иимэ нүлөө үзүүлхэ хэмжээнүүд үшөө 1962 ондо болюулагдаһан байгаа бшуу. Эдэ хуули бусын шиидхэбэринүүдые Баргажанай аймагай Советэй гүйсэдком (гүсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Поздняков) хаһа саг соонь болюулаагүй байшоо. Энэ баримта хадаа сельскэ, сомоной болон поселково Советүүдэй гүйсэдкомуудай хуули бусын шиидхэбэринүүдые болюулха эрхэеэ аймагуудай болон районуудай Советүүдэй гүйсэдкомуудай заримдаа хэрэглэдэггүй байһые гэршэлжэ үгэнэ.

Тиихэтэй хамта манайда албадан захирха дуратай ажахын хүтэлбэрилэгшэд бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд захиралтын хүсэндэ ехээр этигэдэг, олониитын нүлөөнэй хүсые хэрэглэхын, коллектив соогоо хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хододоо ябуулхын орондо тон жэжэхэн зэмын түлөө мэдэлдээ байһан хүдэлмэрилэгшэдые хэһээхээр бэлэн байдаг. Баргажанай аймагта социалис хуулиин хэр зэргээр сахигдадаг байһые республикын Верховно Советэй Президиум һаяхан шалгаа. Санитарна гуримые сахяагүйн, һү һааха талаар уялга абаагүйн түлөө Баргажанай совхозой хүтэлбэрилэгшэд захиралта гаргажа, һаалишадта, фермэнүүдэй бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ яла тоходог байгаа гэжэ шалгалта хэхэдэ элирһэн байна.

Ямар нэгэн гурим сахяагүйн түлөө эрхэтэдтэ яла тохогдохо байһан тухай уридшалан һануулһан элдэб янзын соносхолнуудай үйлсэ, сквер, клуб гэхэ зэргын ниитын газарнуудта үлгэгдэдэг байһан ушарые таатай гэжэ тоолохын аргагүй. Энэ хадаа ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ туһалхагүй, харин совет хүнүүдэй нэрэ хүндые доромжолжошье болохо байна.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Советүүдэй Президиумүүдэй Указуудые сахидаггүй баримтанууд республика дотор олон үзэгдэнэ. Гэбэшье нютагай Советүүдэй олон гүйсэдкомууд эдэ баримтануудые хэрэгсээнгүй гарадаг.

Хурамхаанай совхоздо таряае малай гэшхэһэн, тарималмодо гэмтээһэн тухай олон акт Баргажанай аймагай Хурамхаанай сомоной Советтэ нёдондо ороһон байгаа. Тус асуудалые Советэй гүйсэдком нэгэшье удаа хаража үзөөгүй байшоо. Тиимэһээ совхозой директор нүхэр Новолоцкий гүйсэдкомдо найдахаяа болиһон дээрэһээ тарялангые малай гэшхэһэн тухай актнуудые тиишэ эльгээхэеэ болёод, тарялан, сабшалангые малай гэшхэхэдэ совхоздо ушаруулагдаһан гаргаша тухай асуудалнуудые өөрөө захиралта гаргажа шиидхэдэг болоһон байха юм. Теэд гаргашануудые харюулха тухай асуудалые ажахыда ушаруулагдаһан гарзые харюулха тухай комиссиин хэһэн тобшололой үндэһөөр имагтал нютагай Советүүдэй гүйсэдкомууд шиидхэхэ эрхэтэй байна.

Гэбэшье Указаар хараалагдаһан хэмжээнүүдые наринаар сахихын түлөө хиналта бэелүүлхэ үүргэтэй байһан сомоной Советэй гүйсэдком өөрынгөө уялгые дүүргээгүй, мүн совхозой директорэй хуули бусын ябуулгануудые, бүдүүлигээр албадан захиралгые хэрэгсээнгүй гараһан байна бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын олон колхозуудта бууса шадарай газарай хэмжээн бага болгогдоо, колхозно үрхэтын хубидаа бариха малай тоо хубилгагдаа, артелиин гэшүүдтэ һара бүридэ аванс үгтэдэг болоо. Теэд аймгүйсэдкомуудай хэрэгсээдэггүй дээрэһээ эдэ горитой хубилалтануудай үндэһөөр колхозуудай Уставуудта зарим газарнютагта заһабари оруулагдаагүй байһаар.

Аванс үгэхэ, колхозникуудай ажал эмхидхэхэ болон түлэхэ гурим сахидаггүй, мүнгэ зөөри уридэг, бүридхэл болон тоосоо задагайруулдаг, тэрэшэлэн артелиин хэрэгүүдые хүтэлбэрилхэ демократическа гуримые сахидаггүй олон ушар хэдэ хэдэн колхозуудта үзэгдэнэ.

Үйлэдбэриин управленинүүдэй, финансово-банковска органуудай хиналта хэдэггүй дээрэһээ олон колхоз ехэ үритэй болонхой. Тэрэнь республика соо бүхыдөө 1964 оной январиин 1-нэй байдалаар 1300 мянга шахуу түхэриг болоо. Улаан-Үдын, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управленинүүдэй колхозууд илангаяа ехэ үритэй.

Колхозникуудта аванс үгэхэ гуримай бүдүүлигээр эбдэгдэдэг дээрэһээ колхозуудта ажалай түлөөһэнэй фондын мүнгэн нэгэ миллион үлүүтэй түхэригөөр үлүүсэ гаргашалагдаа, тиин артельнүүдэй гэшүүдэй үри 900 мянга шахуу түхэриг болоо.

Илангаяа Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управленинүүдэй олон колхозуудта ажалай журам һула, эдэ управленинүүдэй ажахынуудта ажал хэжэ шадаха нэгэ колхозник дунда зэргээр ойролоо 212—190 хүдэлмэриин үдэр соо ажаллаһан байна. Тиихэдэ ондоо тээһээ хабаадуулагдаһан хүдэлмэришэдэй ажалай түлөөһэндэ колхозой мүнгэ зөөри ехээр гаргашалагдана.

Эдэ болон хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн бусад олон баримтанууд яахадаа үзэгдэнэб гэхэдэ, хэдэ хэдэн колхозуудта финансово-ажахын хүдэлмэриин, ажал эмхидхэлгын болон түлөөһэнэй, жаяг журамай асуудалнууд, колхозой ажабайдалай бусад шухала асуудалнууд колхозникуудай хамтын суглаануудай үзэмжэдэ табигдахаа болишонхой. Колхозникуудай хамтын суглаанай шиидхэхэ ёһотой асуудалнуудые колхозой правленинүүд шиидхэнэ, колхозникуудта хуули бусаар яла тохоно.

Колхозникуудай эрхые хэрэгсээгээгүй, тэдэнэй нэрэ хүндые доромжолһон шиидхэбэринүүдые колхозуудай правленинүүдэй абадаг баримтанууд үзэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, Баргажанай үйлэдбэриин управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлениин заседани нимэрхүү тогтоол гаргаһан байха юм.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые сахихын хойноһоо сельскэ, сомоной Советүүд хангалтагүйгөөр хиналта хэнэ, колхозуудай хамтын суглаануудай, правленинүүдэй заседанинуудай шиидхэбэринүүдэй хуулида тааралдахагүй байгаа һаань, тэдэниие болюулха эрхэеэ хэрэглэнэгүй.

Республика дотор ажал тухай хуулиин ямараар сахигдажа байһан тухай асуудал Верховно Советэй сесси дээрэ 1962 оной майда зорюута хаража үзэгдэһэн байгаа. Журам бэхижүүлхэ ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажаллаха эрхые хамгаалха талаар үнгэрһэн үе соо олон предприятинуудта, организацинууд болон эмхи зургаануудта горитой хүдэлмэри хэгдээ. Гэхэтэй хамта, ажал хамгаалха хуулиие сахидаггүй, үйлэдбэри дээрэ усалталгаһаа һэргылхэ хэмжээнүүдые абадаггүй, ажалһаань хуули бусаар гаргадаг, болзорынь тодорхойлонгүйгөөр хүдэлмэрилэгшэдые бага салинтай ажалда оруулдаг, тогтоогдоһон сагһаа гадуур ажаллуулдаг, багашуулай ажал тухай хуулиие сахидаггүй, бусад олон баримтанууд республикын хэдэ хэдэн городууд болон аймагуудта үшөөл зайсуулагдаагүй байһаар. Ажал тухай хуулинуудые шууд бэелүүлхэ ябадалай удха шанарые ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд хэрэгсээдэггүй.

Баргажанай совхоздо 190 хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай ажалда абтаһан тухай приказ соо бэшэгдээгүй, теэд тэдэнэй олонхинь 2—3 жэл үлүүтэй соо хүдэлжэ байдаг, хүдэлмэришэдэйнь 30 шахуу процентнь ажалай дэбтэргүй гэжэ шалгалтаар элирээ. Хүдэлмэришэдые хуули бусаар ажалһаань гаргадаг ушаршье эндэ үзэгдэдэг.

Хуули бусаар ажалһаа гаргагдаһан 139 хүдэлмэришэд болон алба хаагшад, тэрэ тоодо Прибайкалиин промышленна райондо 19 хүн, Загарайн—13 хүн арадай сүүдүүдэй шиидхэбэреэр 1963 ондо ажалдаа дахин оруулагдаа. Замай дистанциин Горхоной больницые даагшын приказай ёһоор профсоюзай нютагай комитедэй зүбшөөлгүйгөөр медсестра Болтунова, дүрбэн үхибүүнэй эхэ, эбээ таһарһанай шалтагаанаар ажалһаа гаргагдаһан байгаа. Иимэрхүү жэшээнүүдые олоор тооложо болохо бай-на.

Хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй ажалай эрхэ байдал хүнгэдхэхын ту... лада богони болгогдоһон хүдэлмэри... үдэр тогтоогдонхой, багашуул то... тоогдоһон сагһаа гадуур хэгдэдэг ху... дэлмэридэ. Һүниин халаанда хэрэ... лэгдэхэгүй, профсоюзна органууд... болон хуулиин наһа гүйсөөгүйшүү... комиссинуудтай зүбшэнгүйгөөр ажал... һаа гаргагдаха ёһогүй юм. Гэбэшье хуулиин эдэ эрилтэнүүд зарим пре... приятинуудта дүүргэлтэ болгогдо... гүй. Иимэ баримтанууд Шулуутай... леспромхоздо, Гусиноозерско город... предприятинуудта, мүн бусад т... үзэгдэдэг байха юм.

Зарим предприятинуудай хүтэл... рилэгшэд багашуулые хуули бус... ажалһаань гаргадаг, тэдэниие хүд... мэридэ абахаһаа мүн лэ үндэһэ... римтагүйгөөр арсадаг байха юм. Жэ... шээлхэдэ, Хандагатайн леспромх... 20 гаран багашуул энэ жэлдэ хуу... бусаар ажалһаа гаргагдаа. Ганса... Загарайн промышленна райондо һ... радаггүй, ажалшье хэдэггүй зуу г... ран багашуул бии, тэдэнэй зарима... ёһо гурим эбдэһэншье ушар бии.

Совет демократиин ёһо гурим са... даггүй ушар нютагай Советүүд... гүйсэдкомуудайнь ажал ябуул... үшөөл үзэгдэнэ, зарим гүйсэдкому... Советүүдэй сесси хаһа саг соонь з... лаха тухай конституционно эрилт... нүүдые сахидаггүй, өөһэдынгөө зас... данинуудые удаан болоjо зарла... Иимэ баримтанууд Яруунын, Зэд... Улаан-Үдын аймагуудта илангая... олон үзэгдэнэ.

Зарим аймагай болон районуу... Советүүдэй гүйсэдкомуудай хүдэл... ридэ тааруугүй онол арга үшөөл х... рэглэгдэдэг: хамтаараа шии... хэхэ асуудалнуудые гүйсэдкомой т... рүүлэгшэ олон ушарта гансаар... шиидхэдэг, хуулинуудые сахидагг... байха юм. Жэшээнь, Загарайн пр... мышленна райгүйсэдкомой түрүү... шэ нүхэр Санжимитыпов дүрбэн се... советһээ доторой татарин 200 тү... риг хуряажа абаад, районой хал... холбооной узелай радиостудиие түх... рэлгэдэ зорюулха гэһэн захирал... гаргаһан байгаа. Теэд эрхэтэдэй с... лаанай шиидхэбэриин ёһоор дото... татарин мүнгые сельсовет мэд... ёһотой байха юм.

Ажал ябуулгаяа эрхилхэдээ сов... органууд хуулиие наринаар сахи... ябадал хангаха ёһотой. Энэ гүрэн т... рын удха шанартай зорилгые дүү... гэхэ хэрэгтэ бүхы нютагай Совет... тэдэнэй гүйсэдхэхэ органууд, саг ү... гэлжын комиссинууд, депутаду... үдэр бүриин анхарал хандуулха ё... гэтэй.

Ганса нэгэ хүндэ шүтэн һүгэдэг... үедэ орон дотор зоргоороо ороходо, ху... ли сахихагүй ябадал гарадаг бай... Энэ үеын хойшолонгуудые усал... талаар манай партиин ехэ хүдэлм... хэжэ байһан сагта нютагай Сове... дэй, тэдэнэй гүйсэдкомуудай, ху... предприятинуудай, эмхи зургаану... дай, колхоз, совхозуудай зүгһөө ху... лиие багаханааршье эбдэдэг, ху... социалис обществын ёһо гуримые за... рим эрхэтэдэй хүндэлдэггүй, сахи... гүй ябадал гаргуулха ёһогүй бай... бди.

Совет хуули ёһые эсэшэ сус... гүйгөөр шудалха, тэдэниие шууд с... хээр бэелүүлхэ, хуули ёһые зон... дунда тайлбарилгые эмхидхэхэ гэ... шэ совет органуудай бүхы хүдэлм... рилэгшэдэй уялга болоно. Социали... хуулиие наринаар сахиха ябадал ха... гаха, ёһо гурим али болохоор эбдэ... гые зайсуулха, гэмтэ ябадал усад... хаха, тэрэнэй гарадаг бүхы шалт... гаануудые үгы болгохо зорилго ман... парти табина гэжэ КПСС-эй Програм... ма соо хэлэгдэнхэй. Энэ заабарииие хо... додоо хүтэлбэри болгохо шухал... байна.

Түрүүшүүлтэй танилсагты

БОРГОЛДОО МАГТААЛТАЙ

Хэдэн һара үнгэрөө гээшэ гү даа, нэгэтэ зоотехник Бато Доржиевтай уулзашоо һэм. Харахада набтаршаг аад, хүнгэн бэетэй энэ хүмнай хайшааашьеб яаралтайгаар алхалан ябаба.

— Гарма Очировагай отарада ошохомнай гү?

— Ошоёйди,—гэбэб.

...Хурьгадай байрада орходомнай досоонь һаруул, газаа хүйтэншье һаа, нэм гэмэ дулаанаар амилна. Түрүүшын секци соо нарай хурьгадай байха 13 хаамагууд түхеэрэгдэнхэй, хоёрдохидонь — найма. Тэрээн соогуурнь буржагархан сагаан нооһотой, дорюухан сагаан хурьгад маарал дана. Ахалагша хонишон Гарма Сангадиевна һанаандаа ехэл баяртай янзатай, түлнүүдээ харуулна.

— Энэл даа, маанадай абажа байһан хурьгад. Ёһотойл нарин нооһотой хонид болохо юм,—гэжэ ахалагша хонишон хурьгад тээшээ заана.

Гарма Сангадиевна хорёод жэлдэ ганса хонин ажал дээрэ хүдэлжэ байдаг. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг отарада жэл бүри олон хурьган абтадаг. Үнгэрһэн үбэл отарынгаа бүхы хонидые һубайруулангүйгөөр хурьгалуулжа, XXII партсъездын нэрэмжэтэ артельдэ суурхаа һэн.

— Манай хүршэнэр, баянголойхид республика дотороо үүсхэл гаргажа, ажалдамнай зоригжуулаад байна. Хүршэнэрэйнгөө тиигэжэ байхада бидэнэр юугээ хараад байха гээшэбибди,—гэжэ хонишон Очирова хэлэнэ.

Баянголой суута хонишон Шалсама Цыремпиловагай бэшэгтэй хонишон бүхэн танилсаа ёһотой. Энэ үүсхэлыень дэмжэхэдээ нүхэр Очирова 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, наһаньшье толгойень гарзалуулангүйгөөр түлжүүлхэ гэжэ шиидээ һэн. Тиигэхэдэнь суутаа ажалладаг нүхэдынньшье ахалагша хонишоойнгоо хэлэһые нэгэн һаналтайгаар дэмжээ. Тус отарынхид үгэдөө хүрэжэ шадахашье байгаа юм. Яахадааб гэбэл: борголойхид зун, намарай үедэ хонидоо бэлшээн таргалуулжа шададаг. Тиихэдэ үрэжүүлгые богони болзорто үнгэргөө. Тобир тарган хонид һубайрдаггүй. Тиимэ хонидой хурьгадынь дорюунаар түлжэдэг ха юм. Гадна үбһэ тэжээлшье түл абалгын үедэ хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэһэн байгаа.

Имагтал түл абалгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаһан дээрэһээ ажалаа эмхитэйгээр үнгэргөө. Отарын хонид январь һараһаа эхилжэ түрөө, февраль, март һаранuудта 580 гаран хурьгадынь абтаа. Түл абалгын халуун хаһада хонишон Доржо Будаевна Гармаева, хурьгашад Вера, Надя Будаевтан һайнаар ажаллаһан байха юм.

Ахалагша хонишон Гарма Очировагай хүтэлбэрилдэг бригадынхид эбтэй эетэйгээр ажалладаг. Дүй дүршэлтэй хүнүүдшье бии. Жэшээлхэдэ, бригадын гэшүүн Радна Табханаевич Гармаев хонидые бэлшээн таргалуулхадаа бэрхэ хүн. Мүнөө тэрэ зунай бэлшээридэ хонидоо адуулжа, һайса таргалуулжа байнхай. Үдэр бүри хонидоо ондо ондоо газарта адуулдаг заншалтай. Ногоо элбэгтэй газарыень хаража, бэлшээхэдэ түргөөр тэбээрнэ ха юм даа.

Борголойхид тобир хурьга олоор абахын тула оролдоһоо гадна, нооһо ехээр хайшалдаг болонхой. Нүхэр Очировагай даадаг хонидой нооһон мүнөө хайшалагдажа эхилэнхэй. Зарим хониһоонь 4 килограммһаа дээшэ нооһон абтана.

— Ажал дээрээ хододоо шалгаржа байдаг тус бригадынхид мүнөөшье жэлдэ нооһо абалгаар уялгаяа дүүргэхэ байха,—гэжэ колхозой зоотехник Бато Елдогоевич Доржиев тэдэнээ магтана.

Г. ШЕЛКОВНИКОВ.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной июниин 30.

Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд хабарай тарилгын хүдэлмэри эмхитэйгээр дүүргээд, ургажа байгаа баян ургаса хуряаха зэр зэмсэгээ бэлдэжэ оробо. Энэ колхозой комбайнер Николай Иванович Хороших нёдондо жэлдэ «СК» комбайнаар 600 гектар таряа хуряаһан юм. Мүнөө жэлэй таряа хуряалгада бэлдэн комбайнаа заһабарилан хай. Зураг дээрэ: нүхэр Хороших комбайнаа заһабарилжа байһан үедэ.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Залуу мал шахадаг бригадада

Энэ ажахы гол түлэб мяха, һү абаха шэглэлтэй болгогдожо байна. Залуу эбэртэ бодо мал бэлшээн, шахан таргалуулха тусхай бригада һаяшаг эмхидхэгдээ. Эндэнь 960 толгой залуу бодо мал суглуулагданхай. Намаг, Аалан гэдэг нютагуудта шахагдаха малынь 5 гүүртэнүүдтэ хубаарилагданхай.

Хүрбын совхоздо бүхы абтадаг мяханайнь 63 процент үхэрэй мяхан болодог. Түсэбөөр 2945 центнер үхэрэй мяхан жэлэй туршада тушаагдаха һаа, мүнөө 875 центнертэ хүргэгдэнхэй. Үшөө 2070 центнер худалдагдаха болоно. Энээниие нь тусхай мэргэжэлтэй бригадынхид тушааха юм.

Байгша оной гурбадахи кварталда тус бригада 1962 ондо гараһан 342 хашарагуудые тушааха. Эдэнэйнь толгой бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 3 центнерһээ бага бэшэ байха жэшээтэй. Дүрбэдэхи кварталда 390 толгой бодо мал дундаһаа дээшэ хүшэ шадалтайгаар тушааха уялгатай.

Бригадын гэшүүд абаһан уялгаяа заабол дүүргэхын түлөө дэлгэрэнгы түсэб зохёоһон байна. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула бэлшээреэ хэдэн хэһэг болгожо, гамтай зүбөөр хэрэглэхэ гэлсээ. Июнь, июль, август, сентябрь һарануудта малаа бэлшээн таргалуулжа, сүүдхэдээ 1000 граммаар нэмэхэ гэжэ шиидээ. Ондоогоор хэлэхэдэ, 100 үдэрэй туршада амидын шэгнүүрынь 100 килограммаар нэмээгдэхэ.

Правлениин, партийна организациин сэхэ хабаадалгатайгаар дүршэлтэй бэрхэ малшад эндэ табигдаһан байна. Нютагтаа суурхаһан мал адуулагшад Моисей Данилов, Бадма Шоймполов, Шагдар Будаев гэгшэд тарган мяха элбэгжүүлхэ мүрысөөндэ жагсанхай.

Нигэжэ дүрбэ һарын туршада тус бригадынхид малайнгаа шэгнүүр бүхыдэнь 1000 центнерээр нэмээхэ зорилготой. Мяханай үнэ сэн хямдаруулхын тула зохихо бүхы хэмжээнүүдые малшад абажа байна. Малай шэгнүүрэй нэмээгдэһэн центнер бүхэн 33,42 түхэригтэ болохоор хараалагдана.

Мяха элбэг ехээр абаха гэһэн тэмсэлдэ бодоһон эдэ малшад малаа түхэреэн сүүдхэ соо шахуу адуулна. Халуун үдэрэй болоходо малай амарха, хэбтэхэ һүүдэр халхабшанууд түхеэрэгдэһэн. Малаа сагсоонь уһалха, хужарлуулха тухай һайса бодомжологдонхой.

Бригадын мал адуулагшадта сабшалангай, бэлшээриин газар мүн лэ даалгагдаһан. Бэлшээн таргалуулагдажа байһан малда эдюулхэеэ 100 гектарта ешмээн, 80 гектарта зелёнко таригдаһан байна. Сентябрь һарада малдаа талха тарянай зүйл эдюулжэ эхилхэ юм.

Сүүдхэдээ малай шэгнүүр килограмм килограммаар нэмээхын түлөө республика дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хүрбынхид оролсожо, Хориин управлениин малшадта тусхай хандалга гаргаа. Зунай, намарай бэлшээриин үедэ малай шэгнүүр ехээр нэмээхэ, мяхажуулан таргалуулха, хямда үнэ сэнтэй мяха элбэгжүүлхэ гэжэ эдэнэр халуунаар урялба. Энэ уряалыень управлениин совхозуудай мал адуулагшад тон халуунаар угтаад, мүрысөөндэ оролсобо.

В. ГУМПЫЛОВ.

ОЛОНОЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

Галуута нуурай шахтоуправлениин партийна эдэбхитэдэй суглаан һаяхан болоjо, предприятинуудаар экономическа хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүд тухай зүбшэн хэлсэгдэ...

Элидхэлшэ, шахтоуправлениин главна экономист П. С. Яковлевай тэмдэглэһэнэй ёһоор, эндэхи предприятинуудта үйлэдбэриин түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, ажалаа һайнаар эмхидхэхэ машина, техникэ бүтээсэтэйгөөр хэрэглэдэг болохо тушаа зарим тала хэмжээнүүд һүүлэй үедэ абтажа байна. Энээнэй ашаар продукци гаргалгаар хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ 109,2 процент, нүүрһэ малталга дээрэ 110,7 процент болоо. Тиигэжэ нүүрһэ малталгаар 12,1 мянган түхэриг, товарна продукци үйлэдбэрилгөөр 15 мянган түхэриг алмагдаа.

Гэхэтэй хамта, олохон предприятинуудта үйлэдбэреэ һайжаруулха талаар хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл ехэ. Олон ушарта предприятиин гол фонд—машина, станок, түхеэрэлгэ гэхэ мэтэ хүсэдөөр ашаглагданагүй. Жэшээлхэдэ, ЭПМ-2 гэжэ хэлэй нүүрһэ ашаалдаг машина 4 һарын туршада арайхан гэжэ 30 үдэр хүдэлһэн байгаа.

7/8 шахтын участогай начальник А. В. Невзоров горнягуудай техническэ, экономическа эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ асуудалда тодорхойгоор тогтобо. Шахтоуправлениин бүхы предприятинуудаар экономическа хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ, энээндэ хүдэлмэришэдые, инженер, технигүүдые олоор хабаадуулха тухай шахтоуправлениин начальник нүхэр Даржаев, парткомой секретарь Слюнина, ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэ Добрынина гэгшэд хэлэһэн байна.

Ц. БАЛДАНОВ.

Социалис хани нэгэдэлэй наран доро

...Социалис арадуудай ерээдүйн ха-
...аа холбоон хадаа хамтын түсэбэй
...р эрхилэгдэхэ ажахытай дэлхэйн
...дэмэл кооператив болохо байха.
...ээ мүнөө юун хэрэгтэйб гэхэдэ,
...эйн тиимэ нэгэдхэмэл коопера-
...та орохые үнэн сэдьхэлһээ хүсэжэ
...н һаналтайгаар эрмэлзэн дабшаха
...ала байна» гэжэ В. И. Ленин 1918
...хүдэлмэришэдэй кооперациин III
...д дээрэ хэлэһэн юм.

(Ленинэй Зохёолнуудай 28-дахи том, 309-дэхи хуудаһан).

ДЭМБЭРЭЛТЭ ТЭМДЭГ

Ленинградай «Электросила» заводой туг дээрэ совет орденуудтай зэргэлэн үшөө нэгэ дээдэ шагнал — Болгариин Ажалай Улаан Тугай орден хадагдаа.

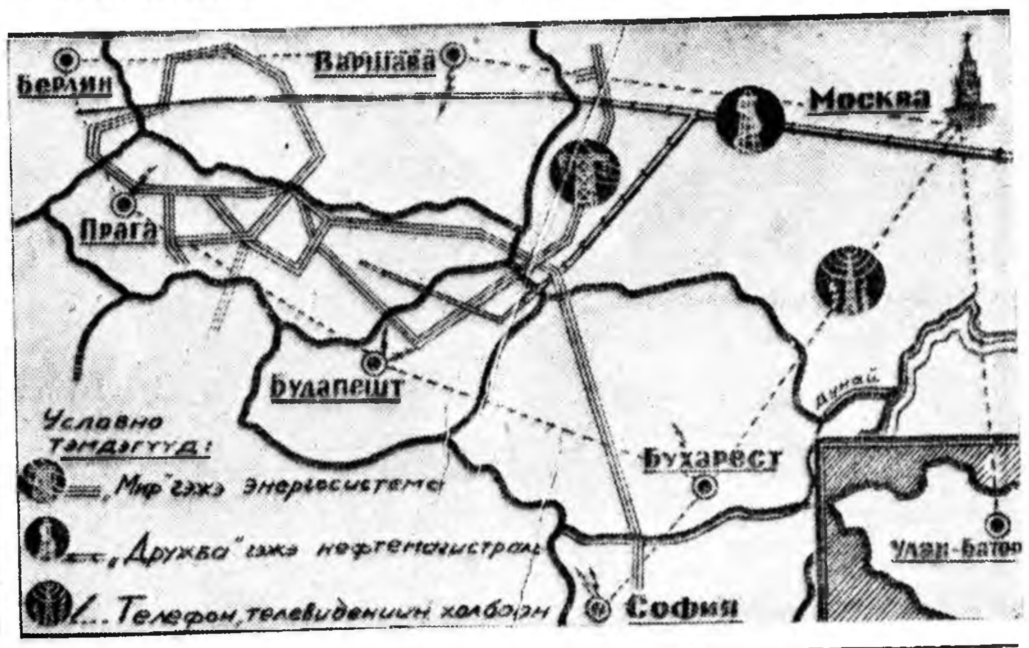
Ленинградайхид үнинһөө хойшо Болгариин ажалшадтай хани барисаатай юм. Һүүлэй долоохон жэлэй турша соо энэ аха дүү ороной захилаар 11 генератор, хэдэн зуугаад машина ба аппарадууд бүтээгдэбэ. «Электросила» гэһэн маркатай түхеэрэлгэнүүдые Болгариин «Марица—Восток» гэдэг ТЭЦ-тэ, Стара Загортохи азотно-тукова заводто, мүн бусад олон предприятинууд дээрэ хаража болохо байна. Болгариин Арадай суглаанай Президиум энэ ороние индустрижуулха хэрэгтэ совет ханинарай үзүүлһэн туһаламжые үндэрөөр сэгнэн, «Электросила» заводые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа.

— Болгар, чехословак нүхэдтэй хамтынгаа хүсөөр бүтээдэг хүдэлмэримнай СЭВ-эй гэшүүн оронуудай харилсаа холбоондо хабаатай олон жэшээнүүдэй нэгэн болоно гэжэ «Электросила» нэгэдэлэй генеральна директор **А. Мозалевский** АПН-эй корреспондентдэ хөөрэбэ.

Социалис оронуудта манай бүтээжэ үгэдэг агрегадууд тэндэхи промышленность болон хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта хэрэглэгдэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, Румыниин Арадай Республикада һүүлэй табан жэлэй турша соо 3 генератор, 70 гаран двигатель ба мотор, энергетикын бусад олон түхеэрэлгэ эльгээгдэһэн байха.

Иимэ нягта харилсаа холбоон ленинградайхидые СЭВ-эй бусад гэшүүн оронуудтайшье батаар холбоно. Энээниие иимэ тоонууд гэршэлнэ гэбэл: табахан жэлэй турша соо «Электросила» завод аха дүү оронуудта 50 мянгаһаа 165 мянган киловатт хүрэтэр хүсэтэй 23 генератор, 1.100 томо двигатель, постоянна тоогоор хүдэлдэг 2.670 машина, 270 двигатель ба мотор, 10 мянга гаран аппарат үгэһэн байха юм.

Электросилынхидшье олохон социалис оронуудта харюудаа айлшалдаг. Ханинартаа заахаһаа гадна, тэдэнэрһээ заабари абадаг байна. Һаяхан манай делегацинуудай нэгэндэ оролсожо, Венгриин Арадай Республика ошоод ерээ һэм.

ЖАРГАЛТА ХАРИЛСААНАЙ ЗАМ

...ужба» нефтепровод, ...ын элшэ хүсэ дамжуул... «Мир» гэжэ утаһа шэжэм ... Экономическа Харилсан ...лсалгын Соведэй гэ... оронуудай үрэ ехэтэ ха... холбооной эли тодо гэр... кэшээ болоно. Иимэ жэ... үдые транспортын та...ые одоор дурдажа болохо ... гээд СЭВ-эй транспор...аг үргэлжын комиссиин ...кэ талые ударидагшын ...по, СССР-эй зам харилсаа министрэй орлогшо В. С. ...ИЛОВ ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ.

СЭВ-эй транспортын ко... гэшүүн оронуудай хоо... хүнүүдые түмэр за... зөөлгын саашанхи хүг...дэ хабаатай һанамжа, ...алнууд һаяхан һай...ан баталагдаа. Тиихэ... хүнүүдые зөөхэ сэхэ ...дые нээхэ, түргэн поезднуудай тоое олошоруулха, замдаа ябаха үедэнь, вокзалнуудта пассажирнуудые һайнаар хангаха гэжэ хараалагдана.

Польшын, ГДР-эй, Румыниин олон граждининууд «Карпаты» гэжэ экспрессые мэдэхэ болонхой. Тэрэнэй харгынь Варшаваһаа эхи абаад, Советскэ Союзай газар дээгүүр һэтэ гаража, Бухарест хүрэдэг юм. 1965 онһоо хойшо энэ поездын маршрут бүри ута болохо байха. Польшын ниислэлэй пассажирнууд зуурандаа бууннгүйгөөр, уласхоорондын курортнуудта — Варна гү, али Констанца ошодог болохо.

Мүнөө зунһаа Москва Бухарест хоёрой хоорондо ябаха шэнэ поезд табигдахань, Советскэ Союзай, Чехословакиин ниислэлнүүдэй хоорондо сэхэ ябадаг вагонуудай тоо бүри олон болохонь.

1964—1965 онуудта элдэб янзын транспортаар СЭВ-эй гэшүүн оронуудай хоорондо ашаа зөөлгын хэмжээн хараалагдан тодорхойлогдоод, 1966—1970 онуудта транспорт хүгжөөхэ түсэбүүд зохёогдожо эхилээ.

Социалис лагериин оронуудай хоорондохи худалдаа наймаан жэл бүри үргэдхэгдэнэ. Тиихэдээ ашаанай ехэнхи хубинь түмэр замда тудадаг байһаар. Энээнтэй дашарамдуулан, Саг үргэлжын комисси түмэр замаар ашаа зөөлгын хэмжээнэй дээшэлжэ байһан эрилтэ хангаха зорилготой һанамжа, дурадхалнуудые тодорхойлно. Электровозууд, тепловозуудые ехээр хэрэглэхэ, вагонуудые олон болгохо, замай ажахые улам һайжаруулхаар хараална. СССР-эй болон ГДР-эй мэргэжэлтэд мөөрнүүдые үргэн, нарин болгохо оньһон арга бэдэрнэ. СССР-эй түмэр харгыгаар ябадаг вагонуудай мөөрые хэдэхэн минутын туршада — мүнөөнэйхиһөө арбаад дахин түргэнөөр — европейскэ колейдэ оруулха, мүн тэрээниие СССР-эй харгынуудта таарахаар болгохо зорилго табинхай.

Замай бүхы хэрэгсэлнүүдые нэгэ янзын, тусхай шэглэлтэй, хамжажа бүтээгдэдэг болгохо асуудал шиидхэгдэжэ байнхай. Жэшээлэн хэлэбэл, Германиин Демократическа Республика пассажирска вагонуудые бүтээнэ. Советскэ Союзай урда зүгтэ тиимэ хоёр дабхар вагонууд туршагдажа байна. Иимэ вагонуудтай поездdo 1.600 аяншад һуужа ябаха аргатай. «ЧС» гэһэн тамгатай чехословацка электровозуудые манай орон дотор һайн мэдэхэ байха. Иимэ электровозууд пассажирска поезднуудые часай 160 километр соо ябуулха шадалтай юм. Совет мэргэжэлтэд ГДР-эй инженернүүдтэй хамта нэгэ янзын, өөрөө холбогдодог ба нээгдэдэг хилгээ зохёожо байна. СЭВ-эй гэшүүн оронуудай хоорондохи харилсаан бусад түхэлэй транспортын талааршье үрэ ехэтэйгээр хүгжэжэ байдаг гэжэ В. С. Гаврилов тэмдэглэнэ. Жэшээлхэдэ, мүнөө сагай ехэ флот бии болгохо асуудалые морягууд хамтадаа шиидхэнэ. Тэрэшэлэн гол мүрэнэйхид — СЭВ-эй гэшүүн оронуудай дотоодын уһан замай нэгэдхэмэл аса һалаа бии болгохо асуудал шиидхэжэ байнхай. Түмэр замуудые, Дунай мүрэниие тон һайнаар ашаглахын тула түмэр, уһан замаар оронуудай хоорондо сэхэ ашаа зөөхэ хэлсээн баталагдаа.

Оронуудай хоорондо агаараар пассажирнуудые зөөлгын хэмжээн Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй гэшүүн оронууд дотор 1955—1962 онуудай турша соо 5,5 дахин, ашаа зөөлгэ — 5 дахин ехэ болоо.

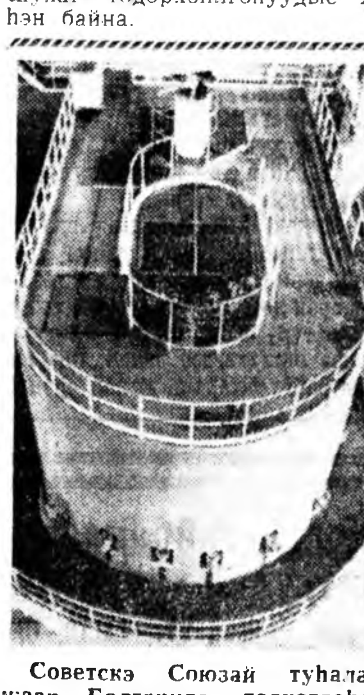
АМГАЛАН АТОМАЙ АЛХАМ

СССР-эй үүсхэлээр 1956 ондо Москвагай оршондохи Дубна хотодо Ядерна шэнжэлгэ хэхэ нэгэдхэмэл институт социалис оронуудһаа бүридүүлэгдэн эмхидхэгдэһэн юм.

Энэ институт — атомай хүсые хүн түрэлтэнэй аша туһада хэрэглэхэ, олон ороной эрдэмтэдэй теоретическэ шэнжэлгэ, тодорхой туршалга хэхэ правительствануудай хоорондын орган болоно. Тус институт амгалан атом шэнжэлхэ юм гэжэ Устав доторнь тусхайлан тэмдэглэнэ.

Шэнжэлгэ, туршалга хэхэ бааза, түхеэрэлгэ, материалнууд институдай мэдэлдэ бии. СССР-эй правительство ядерна шэнжэлгэ хэдэг институдаа, оньһон нарин түхеэрэлгэ, олон байра байдал бэлэглээ һэн. Мүнөө тус институт 5 ехэ лабораторитой.

Гэшүүн гүрэнүүд институдай хүдэлмэридэ адли эрхэтэйгээр хабаададаг. Эндэхи лабораторинууд протоной элшэ хүсэ түргэдхэхэ талаар амжалта түйлаһан, гадагуур ехэ хүсэтэй шэнэ частицануудые бүридхэхэ, шэнжэлхэ онсо мэргэн аргануудые олоһон, синхрофазотрон гэдэгые улам оньһон нарин болгоһон гэхэ мэтэ олон шухаг тодорхойлгонуудые хэһэн байна.

Советскэ Союзай туһаламжаар Болгарида тодхогдоһон, научна шэнжэлэлгэ хэхэ атомна түрүүшын реактор.

ТАСС-ай фотохронико.

...ЭНХЭ БАЙДАЛ ...БҺЭЭ ЭХИТЭЙ

...мано-совет хани барисаа... недели һаяшат ГДР-тэ үн...дөө. Хани харилсаанай ... тогтоһоор 17 жэл боло...нгоо ойе июниин 30-да ...лэхэ бэлэдхэл үнинһөө ... Танай корреспондент ...лгэмэй Центральна прав... гэшүүн Курт Хейтеха... хөөрэлдэбэ. Тиихэдэнь ...игэжэ хөөрэһэн байна:

Манай бүлгэм Танай оро...эл культурые шэнжэлдэг ...н хүнүүдһээ. Советскэ ...й ханинарһаа бүридүү... 17 жэлэй урда байгуу...һан юм. Энэ үе соо гер... совет хани барисаанай ... гэшүүдэйнгээ тоогой ... нилээд олон, ГДР-эй ...нальна фронтдо хабаатай ...тын эмхинүүдэй дундэ ...охи һуури эзэлдэг болон... Мүнөө үедэ энэ бүлгэмэй ...д боложо республикын ...иллион үлүүтэй гражда...д ороод байна.

...спублика дотор бүлгэмэй ... шатын 27 мянган эм...д бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ ...хамта 156 мянган полити..., соёл гэгээрэлэй хэмжээ ...га, совет түрүүшүүлэй ...мэриин дүй дүршэлһөө ...лдаха 9500 суглаа үнгэр... байна. Совет дүй дүршэл ...элэн шудалха 4800 кру... германо-совет хани бари...й 710 бригада эндэ бии.

Е. БАШМАЧНИКОВ,
ТАСС-ай корреспондент.

МНР-эй ниислэл Улаан-Баатар хото.

ҮНИНЭЙ ХАНИ

— Монголой Арадай Республика — аграрно-индустриальна гүрэн юм. Манай экономикын гол һалбаринь — хүдөө ажахы болоно, — гэжэ МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Госпланай Түрүүлэгшэ Түмэнбаярын Рагча «Новое время» журналай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэһэн байна.

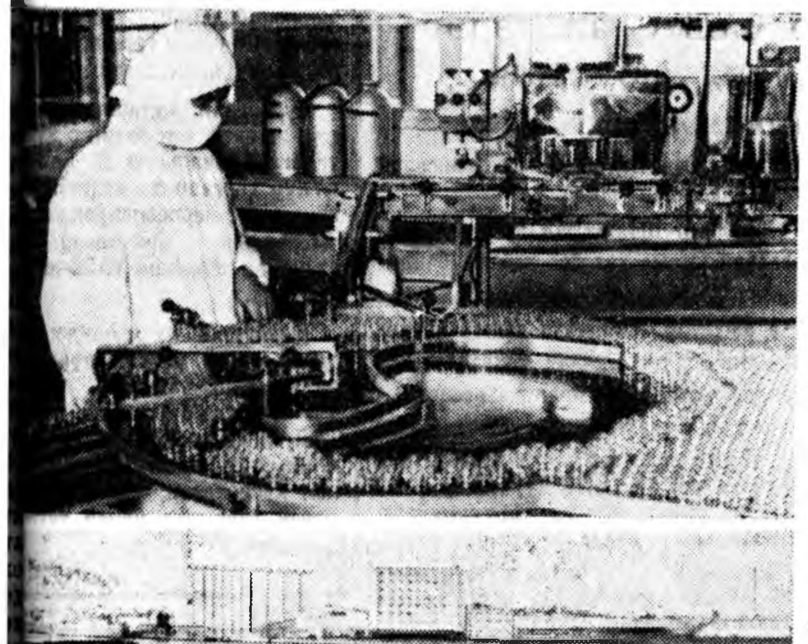
Үнгэрэгшэ жэлдэ 300 мянга шахуу тонно орооһо таряа, гол түлэб шэниисэ хуряажа абаа һэмди. Шэниисэ манайда таригдадаг гол ургамал болонхой. Абтаһан ургаса талха гурилай талаар өөһэдымнай доторой хэрэглэмжые дүүрэн хангахаһаа гадна, заримыень газаа тээшэнь гаргаха арга олгоно.

Гэхэ зуура, мүнөөшье мал ажал манай хүдөө ажахын гол һалбари байһаар. Мал һүрэг — Монгол ороной гол баялиг. Мүнөө 22 миллион гаран толгой малтайбди. Тэдэнэй арбанай нэгэ хуби тухайнь гүрэнэй һангай ажахыда, саадахинь — ажалша малшадай хамтарһан хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ хабаатай. Хамтын хүсөөр хамжажа ажалладаг болоһоной ашаар арад зоной ажабайдал үндэһөөрөө хубилжа байна.

Аха дүү оронуудтай хани харилсаан манай экономикодо али тухай ехэ ашагтай туһатай байһаниинь Дарханай жэшээ дээрэһээ эли тодоор харагдана. Эндэ — Орхон, Хара, Шарын-гол гэжэ гурбан мүрэнэй оршондо — совет-монгол хамтын экспедицинүүд нүүрһэнэй, түмэрэй, цементын шохойн баян хэбтэшэнүүдые олоһон юм. Эдэ ашагта малтамалнуудые болбосоруулха ехэ үйлэдбэриин шэнэ район эндэ социалис оронуудай, гол түлэб Советскэ Союзай туһаламжаар байгуулагдажа байна.

...лдэб эм (антибиотигуудые) ...дбэрилдэг «Полфа» заводой ...соо (Польшо) (дээдэ зураг). ...ССР-һээ Кубада эльгээгдэ... байһан ашаанай автомо...нууд (доодо зураг).

ТАСС-ай фотохронико.

ТАБАНАЙ НЭГЭН ҺУРАНА

Коммунис ажалай коллективэй хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэдэг, Кырджали хотодохи туулгацинкын заводойхид өөһэдынгөө ажалай амжалтаар Болгари дотороо суурхана. Советскэ Союзай туһаламжаар, хэдэхэн жэлэй урда тээ баригдаһан, шэнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн энэ завод республикын түрүү предприятинуудай нэгэн болоно. Жэл бүри түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, оронойнгоо арадай ажахыда хэдэн зуугаад тонно туулга, цинк, сернэ кислота түсэбһөө гадуур үгэдэг юм.

— Түбхын түрүүн заводой бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шэн зоригтойгоор ажаллаһанһаа, үйлэдбэриингөө технологи саг үргэлжэ нарижуулһанһаа, оньһон арга, автомат ехээр хэрэглэдэг болоһонһоо үндэһэлэн иимэ амжалтанууд түйлагдана гэжэ заводой главна инженер Антон Тонев хөөрэнэ. — Һуралсал тухайдашье мартадаггүйбди. Зуу гаран хүдэлмэришэд шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ элдэб курсануудта, 300 хүн техникумүүдтэ, 30 хүн дээдэ һургуулинуудта һурана.

Манай заводой табадахи хүн бүхэн һурадаг! Энэ хадаа продукциин шанар улам һайжаруулхын түлөө тэмсэлдээ амжалта түйладаг онол аргануудаймнай нэгэн болоно, — гэбэ.

К. ОРЛОВА,
ТАСС-ай корр.

КОММУНИЗМЫН ҺУДАЛ

Славин гэдэг братиславска гүбөө дээрэһээ сэнхир Дунай хатбайн харагдадаг юм. Зүүн тээгүүрээ налэнхы ногоон ой модоор нэмжыһэн Бага Карпадай хаданнуудта тулаcа ошоод, урда зүгтөө виноградай сэсэрлигээр түхэһэн үргэн талын дундуур табилдаг энэ мүрэнэй эрье үзэсхэлэн һайханаар хотирон үзэгдэнэ. Дунайн үндэр эрье дээрэ яларан толорон байдаг Братислав хото олон завод, фабрикануудтай юм. Тус хотын, мүн бүхы Словакиин түхэл шэнжые хубилгаһан шэнэ барилганууд бодожол, бодожол байнхай.

— «Словнафт» гэдэг социалис Чехословакиин мантан томо барилгануудай нэгэн болоно, — гэжэ орон доторхи нефтехимиин эгээн томо энэ предприятиин техническэ директор Иван Бистранин хөөрэнэ. — Манай ороной химиин ехэ барилга эндэһээл эхи абаа. Тус комбинат арадай ажахын мүнөөнэй хубилалтануудтай нягта холбоотой, ерээдүйн ехэ хүгжэлтын үндэһэ һуури болохо байха.

Нүхэр Бистранин иигэжэ үргэлжэлүүлэн хөөрэнэ:

— Манай эндэ нефть хоморшог юм. Нютагтаа жэл соо 150 мянган тонно шахуу нефть гаргажа абадагбди. Ороной эрилтэ хэрэглэмжын талаар хараха болоо һаа тон багахан байна. Тиимэһээ Советскэ Союзтай манай хани барисаан ба харилсаа холбооной үрэ болохо «Дружба» нефтепровод Чехословакида угаа ехэ удха шанартай.

Совет оронһоо ерэһэн нефть «Словнафтда» буйлуулагдажа бэлэн продукци болоод, Прага, Брно, Острава, Плзень, Кошица, Усти-на-Лаба худар, тэрэшэлэн республикын бусад хото, городуудта эльгээгдэдэг. Комбинадай барилга энэ нефтепроводагай табигдахаһаа нэгэ бага хожом эхилһэн юм. «Словнафт» — мүн лэ Чехословаки Совет орон хоёрой хани барисаанай үрэ болоно.

«Словнафт» түгэс хүсэндөө ороод байхадаа, жэл бүри 7 миллион тоннoһoo бага бэшэ нефть буйлуулхаар хараалагданхай. Энэ комбинадай табанай нэгэ хубинь лэ баригдажа дүүрээ.

«Словнафт» мүнөөшье Чехословакиин экономикын олохон һалбаринуудтай нягта холбоотой болонхой. Тэрээниие хилын саана, илангаяа Дунай шадарай оронуудта мэдэдэг, сэгнэдэг юм. Комбинадта буйлуулагдаһан нефть таанхэй суднанууд Братиславай портһоо үдэр бүри зүг бүхэн тээшээ тамаржа байдаг.

ЗОНОЙ ТУҺАДА

ЧССР-эй хэдэн зуугаад мянган ажалшад бэеынгээ элүүрые бэхижүүлэн һайжаруулхын тула дэлхэй дээрэ суутай Карловы Вары, Марианска Лазня, Франтишковы Лазня, Лугачовицы гэжэ курортнуудта амардаг байна.

Энэ жэлдэ 200 мянга гаран ажалшад профсоюзай 114 амаралтын байшангуудта ошожо амаралтаа үнгэргэхэ түсэбтэй. Тэрэшэлэн залуушуулай амарха тусхай гэрнүүд, майхантай лагерьнууд нээгдээ.

Мүн хэдэн мянгаад ажалшад аяншалгын путевкоор орон дотороо, хилын саагуур ябаха байха.

И. МАСЛЕННИКОВ,
ТАСС-ай корр.

ОРЬЁЛ ӨӨ ДЭ

Гданьска верфиин инженернүүд болон хүдэлмэришэд Польшо дотороо түрүүлэн СССР-эй захилнуудые дүүргэжэ эхилэнхэй. 1950 ондо «Первомайск» гэжэ түрүүшын судна бүтээгдэжэ совет флодто тушаагдаһан юм. 1963 оной эсэс тээшэ Гданьскын кораблишад Советскэ Союзда зорюулжа, худалдаа наймаанай, загаһа агналгын 263 судна (хамта дээрээ 958 мянга 350 тонно ашаа тээхэ шадалтай) бариһан байна.

Совет захилай жэлһээ жэлдэ ехэ болоһонһоо уламжалан, Гданьска верфиинхид дэлхэйн судна бүтээдэг эгээн томо предприятинуудай тоодо ороо. Захилнуудай ехэ болоһон, верфиин үргэдхэгдэһэн, һэльбэгдэн шэнэдхэгдэһэн дээрэһээ, эндэхид 1980 оной үеэр бүхы дээрээ 400 мянган тонно хүрэтэр ашаа тээхэ шадалтай корабльнуудые бариха аргатай болохо юм.

Гданьскын, Гдыниин, Щецинэй верфьнүүдһээ ерэхэ табан жэлэй турша соо (1966—1970 онуудта) үргэлжэ дээрээ 2,3 миллион тонно уһа түрихэ, далайн 300 гаран суднанууд баригдаха. Тэдэнэй 200 шахуунь бусад оронуудай, гол түлэб Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэхэ юм. Эндэхи корабль бүтээгшэд худалдаа наймаанай, загаһа агналгын 24 янзын суднануудые бүтээдэг болохоор хараална.

ХОДОЛ ХАРАҺАЙБ ГЭХЭЭР

1964 ондо Будапешт хотодо нээгдэһэн уласхоорондын яармагта Венгриһээ гадна, 35 орон хабаадажа, амжалтатайгаар үнгэрөө.

Энэ яармаг — дүрбэн түбиин худалдаа наймаанай түлөөлэгшэдэй үрэ ехэтэй уулзалга болобо. Олон тоото хэлсээн баталагдаа.

Яармаг дээрэхи эгээн ехэнь байһан Совет павильон хамаг зоной һонирхол, гайхал үүсхээ. Алюмини шэл хоёроор баригдаһан гоё һайхан байшандань үдэр бүри 20 мянга хүрэтэр хүн орожо харадаг байба.

Будапештын ехэ типографинуудай нэгэнэйнь директор яармагай нээгдэхын урда тээ Совет павильон худар «нэбтэрэн орожо», тэндэ үзэг холболгын шэнэ машина хараһан юм гээд хэлсэдэг. Павильон соо табигдаһан бусад олон машинанууд шэнги энэ линотипые Венгриин гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүд тэрэ дары худалдан абаһан байгаа.

Һаналаа бэшэлгын дэбтэртэ: «Гайхалтай һайн эдлэл хэрэгсэлнүүд байна!», «Ходол хаража байһайб гэхээр!» гэһэн тэмдэглэлнүүд венгер, ород, англи, француз болон бусад хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэнхэй байна.

И. КУЛЬЧАР,
АПН-эй корреспондент.
Будапешт.

ЗЕНИЦЫН ХООЛОЙНУУД

...Заводуудай ута хоолойнууд зэлэ татан, хотын ехэ байшангуудтай үндэрөө буляалдаһандал ёройлдоно. Тэдэнэй тоо жэл бүри олон лэ боложо байнхай. Эдээнтэй хамта городшье ургалсана: революциин урда тээ хүн зонойнь тоо 13 мянга байһан аад, мүнөө 50 мянгада хүрөө.

Хүнүүд тухайдань тодорхойшогоор хөөрэхэ хүсэл гүрэнэ. Эдэнэр Югославиин область бүхэнһөө ерэһэн юм. «Бидэнэр комбинат байгуулалсанабди, харин энэмнай — бидэниие хүнүүд болгоно» — гэжэ тэдэнэр хөөрэдэг.

Эндэ мүнөө совет мэргэжэлтэд мүн лэ хүдэлмэрилнэ. Эдэнэй ажал болон дүй дүршэлые комбинадайхид үндэрөөр сэгнэдэг. Энээн тухайда капитальна барилгын заводой директор инженер Трипо Миличевич намда хөөрөө һэн.

Совет инженер-эксперт Александр Степанович Храмовтай тэндэ уулзахадам, «Гипромез» гэжэ ленинградска проектын институдай зохёоһон, энэ заводые һэльбэн шэнэдхэхэ генеральна проект тухай хөөрөө бэлэй.

Мүнөө комбинадай бүхы коллектив совет болон югослав проектшэдэй түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн бүтээхын тулада оролдолго гаргажа байна. Бүри мүнөө жэлдэ проект-сметын бүхы хүдэлмэри дүүргэгдэхэ, барилгын хахадынь бүтээгдэхээр хараалагдана.

★ ☆ ★

Зеницэһээ мордоходоо, комбинадай мантан хоолойнуудай бад хара утаа огторгой өөдэ шэдэлжэ байхыень удаан харахаар холодоо һэм. Һаяшаг лэ дайнай үнэһэ тортогой үрхиржэ байһан газарта иимэ ехэ заводууд бүтээгдэшоод, арадуудай аша туһада ажалай хүг жэм зэдэлүүлжэ байнал!

Милан МУЧИБАБИЧ,
«Ослобождение» газетын редактор
Сараево.

КУБАДА ВИНОГРАДШЬЕ ургана

Хотын гол дунда, үни заяанда США худар зугадажа тонилһон баянай тусгаар байшан соо, совет хүдөө ажахын залуу мэргэжэлтэд бүхэли жэл байрлаа юм. Эдэнэр Фидель Кастрын гуйлтаар Куба ерэжэ туһалаад, эхэ орондоо бусахаяа байна. Зариманиинь түр зуурахан айлшалһанай һүүлээр һөөргөө ерэхэ.

Орон доторнь ургуулагдадаг үрэ жэмэсүүдэй сортые олон болгохо гэжэ кубынхид 1961 ондо шиидхэһэн. Виноград тухайдашье бодоод үзэхэдэ яахаб гэжэ Фидель Кастро Аграрна реформо эрхилхэ национальна институдта болоһон зүблөөн дээрэ дурадхаһан байгаа. Удаадахи жэлэй апрельдэ совет агроном Василий Козловский Санкти-Спиритусай оршондо энэ үнжэгэн жэмэсые анха түрүүн һуулгаһан юм. Козловскиие Алексей Вьюгов, Евгений Каленик гэгшэд халаһан байха. Руставска профтехническэ № 3 училищида виноград ургуулха мэргэжэл шудалһан Кубын бүлэг залуушуул Советскэ Союзһаа бусаад, энэ жэмэсые нютагжуулха оролдолго хүсэлэлгэ гаргажа байнхай.

Мүнөө Санкти-Спиритусай оршондо туршалгын ехэ станци эмхидхэгдээд хүдэлжэ байдаг.

В. МАШКИН.
АПН-эй корр.
Гавана.

Мотоцикл, электроплиткэ, хубсаhа угаадаг машина гэхэ зэргын зүйлнүүд аяар холын Захааминайшье колхозуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй юм. Иимэ зүйлнүүд «Байкал» гэжэ колхозой бүлэ бүхэндэ байдаг. Зураг дээрэ: колхозой hаалишад Дулма Гончикова, Иринчин Доржиева гэгшэд зунай бэлшээридэ гарахаяа түхеэржэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Хүдөө бэшэгшын дохёо

Залхуу почтальон

Эжы, баабайнар, түрэл түхэмүүд үри бэенэрhээ бэшэг, мэдээсэл хүлеэжэ, почтальоной ерэхые харан харан байдаг. Үгышье hаа, мүнөө хүн бүхэн газетэ, журнал абажа уншадаг хадаа мүн лэ тэдэнээ хүлеэгээд hуудаг шуу. Иигээд ерэхэдээ почтальониие хүлеэхэгүй хүн үгы. Теэд манай Цагаан-Мориной сомоной (Захаамин) Бортой нютагаархид почтальон Долгор Тубановагай ерэдэг зүг тээшэ газарайнь хотойшохо болотор харадаг гээшэ. Баянголhоо ерэhэн газетэнүүд, журналнууд, бэшэгүүд энэ хүнэй гэртэнь арбаад хоногто ёохыжэ хэбтэдэг. Колхозой малшадай (эндэмнай «Родина» колхоз оршодог) захиhан газетэ, журналнууд, бэшэгүүдые нүхэр Тубанова гүүртэ, фермэнүүд худар ошоhон хүнүүдээр эльгээдэг. Теэд зарим бэшэгүүдынь төеришэдэг байна. Бортой тосхонойхидой захиhан газетэнүүд, бэшэгүүдые үхибүүд тараана. Эдэнышье гээжэ болохо байна бшуу.

Манай тосхондо почтын хайрсагшье байхагүй. Почтальоншье энээн тухай бододоггүй, өөрынгөө гэр шадарай ажалаар дашуураад лэ байдаг гуримтай юм. Энэ хүнэй ажалдаа муугаар хандадаг тухай ажалшадай зүгhөө ходол гомдол орожо байнхай. «Зэдын үнэн» газетэдэшье гаргагдаа hэн. Теэд, хэрэг ажалынь хубилдаггүй, захигшадта хүрэдэггүй газетэнүүд ёохыжэ хэбтэhэн зандаа, залхуу почтальон гэр шадарайнгаа ажалда ухирилдаhан зандаа.

Б. САНЖИЕВ.

Бортой hуурин.

«АГИТАТОРАЙ БЛОКНОДОЙ» ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

КПСС-эй Буряадай обкомой соёл сурталай таhагай «Агитаторай блокнодой» 11-дэхи номер буряад хэлэн дээрэ барлагдан хэблэлhээ гараба.

Номерой түрүүшын хуудаhануудта КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байнгай консультант нүхэр **В. Заикинагай** «Коммунис үзэл суртал хүмүүжүүлгэ» тухай хөөрэлдөөн, Шергинскэ совхозой директор нүхэр **Н. Медведевэй** «Үйлэдбэриие тусхай шэглэл мэргэжэлтэй болгохо гээшэ гол зорилго» гэhэн хөөрөөн толилогдоhон байна.

«Сэсэн мэргэн үгын сэгнэгдэшэгүй ехэ хүсэн» гэжэ политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай нүхэр **В. Даровай**, «Агитаторнууд hуралсана» гэhэн **И. Парфеновой** статьянууд тус номерто хэблэгдээ.

Хөөрэлдөөнүүдтэ, харуулан ойлгуулха агитацида хэрэглэхэ талаар малшадта зорюулагдаhан уряа, лозунгнууд, атеистын хүдэлмэриин түсэб, «Агитатор, энээниие унша» гэhэн ямар номуудые уншахые дурадхаhан аннотаци номерто оруулагдаба.

АНХА ТҮРҮҮШЫН ХАРАЛГА

Республикын ангуушад, загаhашадай бүлгэм ангууша нохойнуудые хараха городой анха түрүүшын харалга Улаан-Үдэдэ үнгэргэбэ. Тэндэ тиимэ олон бэшэшье hаа, элдэб үүлтэрэй янза бүриин нохойнууд суглуулагдаhан байба. Тэдэнэй дунда Сибириин үүлтэрэй ангууша нохойнууд олон. Мүн ородой ан үлдэдэг үүлтэрэй, спаниэль, крапчатый, сеттер, пойнтер, англо-ородой алаг гэхэ мэтын үүлтэрэй нохойнууд асарагдаа.

Нохойнуудые суглуулан харалгын зорилго хадаа ангууша hайн үүлтэрэй нохойнуудые шэлэн ололго болоно.

— Манай республикын ангуушадай тушаадаг ангай арhанай 70—80 процентые ангууша нохойтойшуул оруулдаг байна. Ангуушад нохойгүйгөөр тайгада гарадаггүй гээшэ. Тиимэhээ ангууша нохойнуудые үсхэбэрилхэ ябадал тон hонирхолтой байха юм,— гэжэ ангуушадай бүлгэмэй ангай ажал эрхилэгшэ А. И. Шапхаев харалгада хабаадагшадта хөөрөө. Тиихэдэ судья-эксперт И. В. Кудряшов иигэжэ хэлэбэ:— Харалгын гол шухала эрилтэнь хадаа нохойн тархиин, нюдэнэй, шэхэнэй, хүлэй, бэеын хэлбэр дээрэhээ тэрэнэй шанар, сэбэр шуhанай шэнжэ тодорхойлогдодог,— гэбэ. Энэ эрилтэдэ Сибириин ан үлдэдэг үүлтэрэй хонойнууд хүсэд харюусана.

Харалгын нэгэдэхи шанда «Шарик» гэжэ Сибириин ан үлдэгшэ үүлтэрэй нохой дэмы хүртөөгүй байха. Харалгын жюри тэрэ нохойн шанар ангууша шэнжэзэр бүхы эрилтые дүүрэн хангажа шадана гэhэн сэгнэлтэ үгэhэн байна юм. Мүн «Найду», «Аза», «Дик» гэжэ нэрэтэй нохойнууд ангууша үүлтэрэй байhаараа харалгада шалгараа.

Ангууша нохойнуудай удаадахи харалга намарай агнууриин эхилхын урда тээ эмхидхэгдэхээр баталагдана.

А. КУРТИК.

ИНДОНЕЗИhЭЭ ЕРЭhЭН БЭШЭГ

КАЛИМАНТАНАЙ ШЭНЭ ГАЗАР

Калимантан гэжэ Индонезиин томо арал республикын экономическа хүгжэлтэдэ улам ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо байнхай. Энэньшье тайхалтай бэшэ. Энэ арал нүүрhээр, нефтеэр, мүнгөөр, туулгаар, алтаар элбэг баян. Тэндэхи газарай хүрьhэншье үрэжэлтэй hайн. Эдэ баялигуудаа ашаглахадань Советскэ Союз ехэ туhаламжа хүргэдэг. Советскэ Союзай туhаламжаар Калимантанай ашагта малтамалнууд шэнжэлэгдэдэг, бүтүү шэрэнги шэдхэ соо харгынууд татагдадаг, шэнэ газар ашаглагдадаг байна.

Аралай ехэнхи хубиие бүтүү шэрэнги ой эзэлдэг. Зүгөөр урда хубидань аланг-аланг гэжэ бурьяса ургадаг ногоогоор хушагдаhан яhала ехэ дайда бии. Энэ ургамалай үндэрынь метр хахад болодог юм. Тиигээд лэ хаа яахана бишыхан тосхонууд эндэ тэндэ борсойлдон харагдаха байха. Эдэ тосхонуудай хүн зон байгаалиин шэрүүн байдалтай нилээд хүндэ тэмсэл ябуулдаг гээшэ.

Индонезиин эрдэмтэд энэ хоохон талые ашаглаха гэhэн хэсүүхэн зорилго урдаа табиба. Эгээл эндэ орон дотороо рис ургуулха гүрэнэй түрүүшын ажахы байгуулха гэжэ шиидхэгдээ бэлэй. Энэ ажахы байгуулхадань манай орон Индонезиин Республикада туhалха юм гэжэ Советскэ Союз болон Индонезиин хоорондо байгуулагдаха харилсаа холбоон тухай түрүүшын генеральна хэлсээн соо бэшэгдэhэн байгаа. Тиигэжэ Калимантанда совет мэргэжэлтэд ерээ, хүдөө ажахын эрхим hайн машинанууд — тракторнууд, плугууд, сеялкэнүүд, комбайнууд эльгээгдээ hэн.

Хахалха газараа шэлэн олоходонь, шэнэ газар ашаглахадань Индонезиин ханинартаа совет мэргэжэлтэд туhалhан байха юм.

Калимантанай урда эрьедэ Банджермасин хото оршодог. Энэ хотоhоо 250 модоной газарта «Танджунг» гэжэ рис таридаг ажахын полинууд нэмжынхэй. Совет хүнүүдэй эгээн түрүүн эндэ ерэхэдэ, аланг-аланг гэжэ нэрэтэй ногоогоор хушагдаhан, ойроо хүртөөгүй тала байhан. Тиигээд лэ «ДТ-54», «Беларусь» гэжэ хэдэн арбаад хүсэтэ совет тракторнууд хүнэй хүлөөр тэшхэгдээгүй Калимантан аралай шэнэ газарта доботолжо эхилээ hэн.

Бэрхэшээлнүүдшье, абирталгашье илангаяа түрүүшын үедэ яhала ушараа бэлэй. Гэбэшье эдэ бэрхэшээлнүүд Индонезиин, Советскэ Союзай мэргэжэлтэдэй нугаршагүй зоригтой ажалай, гайхамшагта харилсаа холбооной ашаар дабагдаhан юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада түрүүшын 300 гектар газар дээрэ рис таригдаhан байгаа. Индонезиин рисэй таряалангай гол хоротон болохо үхэр хулганаануудhаа ургасые хамгаалхын тулада ургамал хамгаалха Ленинградай институдhаа дүй дүршэлтэй совет мэргэжэлтэ Вячеслав Быковских Калимантан ерэhэн юм. Эдэ хомхой арьяатадые хэр үгы хэжэ шадаха ааб даа гэжэ түрүүшээр олохон хүнүүд этигэдэггүй байгаа. Таряашадтай хөөрэлдэhэнэйнгөө hүүлээр, нютагайнь эрхэ байдал hайса шэнжэлээд, Быковских эдэ дайсадые хюдаха шэнэ арга зохёоhон юм. Тиихэдээ советскэ ядохимикадуудые хэрэглэл. Энэ арга айхабтар hайн үрэ дүн харуулаа. hүүлээрнь манай мэргэжэлтын нютагаа бусахаяа түхеэрээд байхадань, эндэхид тэрэниие нэгэ хэды саг соо байгыт гэжэ гүйлгээ гэхэ. Мүнөө энэ нүхэр «Танджунг» гэжэ рис таридаг ажахын шэнэ участогуудые шэнжэлнэ, Индонезиин залуу мэргэжэлтэдтэ өөрынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Ургасаяа хуряаха хаhа одоошье ерэбэ. Тиигэжэ совет комбайнууд поли дээрэ гараба. Таряашад эдэ оньhон машинануудай хүдэлхыень ехээр hонирхон хараhан байна. Бэе шатаама наранай элшэ доро түрүүшээр полиео гадаhаар элдүүрилхэдэ, hүүлээрнь ургамалай элшэ бүхэнэйнь рис гараараа суглуулжа хуряахада ямар ехэ хүсэн гаргагдадаг байгааб гэжэ тэдэнэр hайн мэдэдэг. Ушар иимэhээ тэдэнэй олонхинь газараа хахалха, элдүүрилхэдэмнай туhалжа үгыт гэhэн гүйлтатайгаар хандаhан байгаа бшуу.

Гектар бүриhөө дунда зэргээр 8,6 центнер рис, зарим участогуудhаа 14—15 центнер хуряагдаа hэн. Түрүүшын энэ ургасые Индонезиин мэргэжэлтэд айхабтар ехэ илалта гэжэ сэгнэhэн байгаа. Гүрэнэй оньhожоруулагдаhан ажахынуудай нэлэнхы ехэ талмайн хуурай тоболиг газарнуудhаа баян ургаса абажа болохоор байhандань энэ ушар бүгэдэ зониие үнэншүүлээ бшуу.

Индонезиинхид Москвагай инженер-механигууд Борис Ляпунов, Дмитрий Киселев гэгшэдые үнэн зүрхэнhөө магтадаг. Эдэ нүхэд эндэ зуу гаран тракторист, комбайнернуудые бэлэдхээ ха юм. Украиныин гайхамшагта ажалша, уралан нарижуулагша Сергей Сушковые, Кубаниин агроном Александр Ольховскиие удаахан лэ сагаа соо hанажа, магтажа ябаха байха.

— Совет мэргэжэлтэд өөhэдынгөө ажал хэрэг ёhоор лэ hайнаар мэдэдэг, тиигээд нэгэл зорилготойгоор — бидэндэ үнэн зүрхэнhөө туhалха гэhэн зорилготойгоор манайда ерээ бшуу. Техникые хайшан гээд зүбөөр ашаглахаб гэжэ бидэниие hайса hургаа. Тиихэдээ хэршье ехэ ажалтай, хэршье сулөөгүй байгаа hаа, манда туhалжал байhан юм,— гэжэ Индонезиин хүдөө ажахын министерствын оньhожоруулгын управлениин директор Лео Амархасеа гэгшэ хэлэнэ.

Иимэ ажахынууд шухалын шухала асуудал—хариин гүрэнүүдhээ рис худалдажа абалгаhаа ороние сүлөөлхэдэнь туhалха гэhэн шухала үүргэ дүүргэхэ уялгатай. Рис гээшэмнай индонезиинхидэй амин шухала эдеэ хоол болодог ха юм. «Танджунг» гэжэ ажахы ерэхэ жэлдэ рис тариха талмайгаа хоёр дахин, 1966 ондо 4 дахин ехэдхэхэ гэжэ түсэблэнхэй. Мүнөө Сулавеси гэжэ арал дээрэ рис таридаг гүрэнэй хоёрдохи ажахы байгуулха хүдэлмэридэ бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай.

Индонезиин шэнэ газар ашаглаха ехэ хэрэгтэ совет хүнүүдэй бүтээhэн ажалай хубита оруулагданхай.

С. ЗОРИН.
(АПН).

Джакарта.

КОМБАЙНУУД ДЭЭРЭНЬ АЛТАН ОДОНУУД ЯЛАРХАЛ

Комбайнаар 100 мянган пүүд таряа сохихо мүрысөөндэ Кубаниин механизаторнууд оролсобо

КРАСНОДАР, июниин 27. (ТАСС-ай корр.). Кубаниин талада намарай ешмээн үргэлжэдэнь хадажа оронхой, мүн баалнуудые сохилго эхилээ. 1000 центнер таряа сохихо бүридөө комбайн дээрээ алтан одо зуража тэмдэглэдэг таатай зохид мүрысөөн дэлгэржэ байнхай.

«Мянгатанай» мүрысөөндэ Новокубанска үйлэдбэриин управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнер Алексей Синельников түрүүшүүлтэй зэргэ оролсоhон байна. Энэ дүршэлтэй механизатор комбайнаар таряа хуряалгын мастер болонхой юм. Үнгэрэгшэ сезондо тэрэ 18 мянга гаран центнер — 110 мянга үлүүтэй пүүд таряа өөрынгөө комбайнаар эрхим шанартайгаар сохёо hэн.

А. Синельников таряа сохилго эхилээд байхадаа, сезоной үе соо комбайн бүхэн дээрээ арба—арбан табан алтан одонуудай ялархаар хүдэлэе гэжэ нютагаархиндаа уряалаа. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, механизатор бүхэн 100 мянган пүүд таряа сохихо зэргэтэй болохо.

«Мянгатанай» мүрысөөн эхилээ! Устьлабинскын, Азовско далай шадарай тала нютагуудай, Адыгейн болон Кубаниин урда талын районуудай комбайнернууд мүрысөөндэ орол соо. Баян ургаса хуряажа байhан комбайнер бүхэн таряа хадалгын баатарнуудай алтан одонуудай кавалер болохые эрмэлзэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Арбейдербладет» газетын уншагшадта Н. С. Хрущевой эльгээhэн амаршалга, Норвегиин премьер-министр Э. Герхардсенэй Н. С. Хрущевто, совет арадта эльгээhэн амаршалга; Эрхирэгэй совхозой 3-дахи hүнэй-товарна фермын hаалишадай «Уялгаяа дүүргэхэбди» гэhэн бэшэг; Нарhатын совхозой директор П. Павловай «Ажал хэрэгнай hайжаржа эхилээ» гэhэн корреспонденци; «Совет наукын түрүү зэргэдэ» гэhэн гаршаг доро СССР-эй Наукануудай академидэ hунгалтын болоhон тухай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhанда: Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. Хахаловай «Социалис хуули ёhо наринаар сахиха» гэhэн статья (түгэсхэлынь 3-дахи хуудаhанда); «Партийна ажабайдал» гэhэн рубрика доро А. Модоновой «Түрүү зэргэдэ ябаха» гэhэн корреспонденци; «Түрэл орон доторнай» гэhэн гаршаг доро ТАСС-ай дамжуулhан элдэб hонин.

Гурбадахи хуудаhанда: ЛВРЗ-гэй ажалай ба салин хүлhэнэй таhагай начальник В. Безносовой «Үлүү гаргашые эсэслэн усадхаха» гэhэн корреспонденци; уласхоорондын байдалаар хилын саанаhаа абтаhан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: И. Нетовой сагай уларил тухай ажаглалта; С. Бутыринай «Пионерэй туг үргэгдэбэ» гэhэн hонирхолтой информацинууд; филармониин директор Л. Кузмержтэй хэhэн хөөрэлдөөн; агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер тухай информаци.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлгын, арадуудай харилсаа холбооной аша туhада

СОФИ, июниин 27. (ТАСС). Скандинавиин оронуудта Н. С. Хрущевой аяншалгада Болгариин хэблэл гол анхаралаа хандуулhаар. Советско-шведскэ коммюникегэй удхые, Швецидэ Советскэ правительствын толгойлогшын аяншалга тухай мэдээсэлнүүдые «Эб найрамдалай аша туhада зорюулагдаhан харилсаа холбоон, нэгэн hанал», «СССР Швеци хоёр хүршэ hайн харилсаанай жэшээ харуулна», «Амгалан, хүршэ ёhоной харилсаан бэхижэнэ» гэhэн гаршагуудтайгаар газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаhануудта толилhон байна.

Тус аяншалга Хойто Европодо амгалан байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай байхаhаа гадна, манай бүхы түби дээрэхи оршон байдалда hайнаар нүлөөлнэ» гээд «Земеделско знаме» гэжэ газетэ бэшэнэ.

ПРАГА, июниин 27. (ТАСС). Скандинавиин оронуудта Н. С. Хрущевой аяншалгын хойноhоо Чехословакиин олониитэ ехэ hонирхолтойгоор адаглан хаража байhан зангаараа. «Эб найрамдалай хэрэгтэ туhа нэмэри», «СССР Швеци хоёр эб найрамдалые хүсэнэ» гэhэн гаршагуудтайгаар советско-шведскэ коммюникегэй удхые, Швецидэ Советскэ правительствын толгойлогшын аяншалга тухай мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилно.

СССР Швеци хоёр ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлгые болон харилсаа холбоое бэхижүүлхэ гэжэ оролдоно гээд «Руде право» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Советско-шведскэ харилсаан hайн шэглэлтэйгээр хүгжэнэ гээд газетэ тэмдэглэнэ.

ВАРШАВА, июниин 27. (ТАСС). «Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха зорилго табигдана», «Европодохи эб найрамдал бэхижэнэ», «Али бүхы талын харилсаан hайжарна» гэhэн гаршагуудтайгаар советско-шведскэ коммюникегэй дэлгэрэнгы удхые Польшын бүхы газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай амгалан ёhоной харилсаа холбоотой байхые СССР болон Швеци хүсэнэ гээд «Трибуна люду» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Неругэй дурасхаалда зорюулагдаха фонд

ДЕЛИ, июниин 27. (ТАСС). Джавахарлал Неругэй дурасхаалда зорюулагдаха фондодо мүнгэ зөөри оруулха уряатайгаар Индиин президент Радхакришнан ороной хүн зондо хандаа. Наhа бараhан ударидагшын дурасхаалда зорюулан оронной элдэб нютагуудта памятнигуудые бодхоохын тулада энэ хүнгэн зөөри хэрэглэгдэхэ юм.

Г. Отс Финляндида концертнүүдые табина

ХЕЛЬСИНКИ, июниин 27. (ТАСС). Эндэ суутай болоhон совет дуушан — СССР-эй арадай артист Георг Отс Финляндида неделиин турша соо гастроль хээ. Хельсинкидэ болон Финляндиин бусад городуудта Георг Отсой табиhан концертнүүдые хүн зон угаа ехээр hонирхоо.

Советско-Пакистанска харилсаа холбоон

КАРАЧИ, июниин 27. (ТАСС). Советскэ Союзhаа хүдөө ажахын машинануудые, газар уhалалгын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ бусад техникэ абаха тухай СССР Пакистан хоёрой хоорондо хэлсээнэй баталагдаhантай дашарамдуулагдажа, Лахорто үсэгэлдэр митинг болоо. Энэ митингые национальна арадай парти эмхидхэhэн байна.

Хэлсээнэй баталагдаhые суглараагшад ехээр hайшаагаа. Энэ хадаа шэнэ газар ашаглаха арга олгохо юм. Социалис оронуудтай экономическа харилсаа холбоо саашадань үргэдхэхые уряалhан резолюци митингдэ хабаадагшад баталан абаа.

Аюултай хорото ябуулга гаргуулжа болохогүй!

ГДР-эй МИД-эй НОТОНУУД

БЕРЛИН, июниин 27. (ТАСС). Баруун Германиин президентын hунгалтые энэ оной июлиин 1-дэ Баруун Берлиндэ үнгэргэхэ гэжэ хараалагдаhые ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерство США, Англи болон Францы эльгээhэн нотонууд соогоо буруушааhан байна.

США-да эльгээгдэhэн ното соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Тус городой газарынь хуули ёhонойшье, географиишье талаар Баруун Германиин Федеративна республикада хамаатай бэшэ юм,—энэ ушар байдалые баруун гурбан гүрэнэй правительстванууд мүн лэ нэгэтэ бэшэ мэдэрдэг байгаа».

ГДР-эй МИД иигэжэ мэдүүлнэ: «Прусско-германска милитаризмын эгээн лэ үршагта муухай заншал гэхэдэ, Францын гү, али словянска газарнууд дээрэ өөhэдынгөө эзэрхэгшэдые hуулгаха аргаар өөрынгөө эзэрхэг түримхэй политикые харуулдаг байhан юм. Баруун Германиин федеральна президентын hунгалтые федеративна республикын газарhаа 200 километр холо Баруун Берлиндэ үнгэргэхэ гэhэн hанаашалга Баруун Германиин милитаризмын мүнөөнэй эзэрхэг түримхэй, үhөө нэхэхэ политикые харуулна гээшэ. Энэ политикыень зайсуулха гэhэн уялгые Гитлертэ эсэргүү коалициин хэлсээнүүдэй ёhоор США-гай правительство тангариглан абаhан байгаа бшуу».

Хани барисаан, харилсан туhалалсалга, харилсаа холбоон тухай ГДР СССР хоёрой хоорондо баталагдаhан договор хадаа Баруун Германиин үhөө нэхэхэ политикын урагшагүйдэжэ байhые гэршэлэн харуулна гээд ното соо саашадаа хэлэгдэнэ. Тиимэhээ Баруун Германиин гүрэнэй хилын газаа тээ президентын hунгалта үнгэргэхэ гэжэ түсэблэжэ байhан ушар hэнгэргүй муухай аша болоно. Иимэ үhөөгөө нэхэхэ хорото аша Европын түбтэхи байдалые бүри шахардуу шанга болгохо, уласхоорондын шахардуу шанга байдал hуларуулгада түйлагдаhан түрүүшын амжалтануудта hаад түбэг хэхэ байhые ойёорхогүй болоо hаа, алдуутай эндүүтэй, түбэгтэй болохо байна.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал hуларуулха хэрэгтэ горитой түбэг татажа шадахаар ямаршье хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэхэгүй гэhэн гүйлтатайгаар мүнөө үедэ Баруун Берлиндэ эзэмдэлгын үүргэ дүүргэжэ байhан США-гай правительствада ГДР-эй МИД хандана.

Эдэ нотонууд июниин 24-дэ Чехословакиин МИД-ээр дамжуулан, Прагадахи США-гай, Англиин, Францын посольствонуудта барюулагдаа.

Кубада эсэргүүгээр США-гай хэдэг эзэрхэг ябуулганууд аюултай!

Фидель Кастрын мэдүүлгэ

ГАВАНА, июниин 27. (ТАСС). Кубын премьер-министр Фидель Кастрын мэдүүлгэ үсэгэлдэр үдэшэ эндэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ дамжуулан үгтөө. Кубада эсэргүүгээр США-гай хэжэ байhан эзэрхэг түримхэй ябуулганууд энэ мэдүүлгэ соонь эрид шууд буруушаагдана.

Гуантанамодахи Америкын далайн сэрэгэй баазаhаа буудахадань Кубын часовой hаяхан шархатаhан байна гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. hүүлшын гурбан неделиин турша соо Кубын солдадууд Гуантанамоhаа хоёр дахин буудуулаа. Кубада эсэргүү ябуулга хэхын тулада гү, али эзэрхэг түримхэй ааша гаргаха шалтаг болгохын тулада Америкын бааза хэрэглэгдэнэ гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэhэн байна.

Холбоото Штадуудай зүгhөө манай агаарай хилые хододоо дабажа байhаниинь эб найрамдалай хэрэгтэ угаа ехэ аюултай. Тиимэhээ шэнэ бэрхэшээлтэй хэсүү байдал тохёолдуулжа болохо гэжэ Кубын правительство тоолоно гээд Фидель Кастро саашань заана. Мүнөө тэдэнэр эзэрхэг ааша гаргаха шэнэ жэгшүүритэй муухай арга хэрэглэнэ гэбэл, Кубын харуулнуудые хамаагүйгөөр буудажа оролог болоо.

Иимэ политика болон ябуулгануудай бүгэдэ ниитын эб найрамдалда угаа ехэ аюултай байhан тухай Кубын правительство уридшалан hануулна гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Премьер-министрэй тушаалда Чомбе гэгшые томилхо hанаатай

БРЮСЕЛЬ, июниин 27. (ТАСС). Бельгиин мүнөөдэрэй газетэнүүд иигэжэ заана: 10 шахуу парти болон политическэ бүлэгhөө бүридэдэг африканска демократическа комитет (тэрэ тоодо Конгын президент Касавубу гэгшын толгойлдог Абако парти, Африкын hанал нэгэдэлгын парти болон бусад) Конгын республикын (Леопольдвиль) премьер-министрэй тушаалда Моиза Чомбе гэгшые томилхо hанаашалга гаргана.

Кени—hулаар хүгжэнги хүдөө ажахытай орон юм. Ондоо тээшэнь худалдахын тулада эндэ кофе, сайн кабша, сизаль болон бусад хэдэн ургамалнуудые таридаг. Африкын энэ залуу гүрэнэй правительство таряашадта туhаламжа үзүүлдэг. Зураг дээрэ: кофены плантаци дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61 корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25—41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00153.

Заказ № 519.